

**Nwàk nè Mantombì,
nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe'
Lak
KORÈ**

Pol ànə yeto cos nè mvwe' lak Korè nə fana bum mok yeto ngòye mbwa sè yà' à ka bəboŋ yeŋ fana yi com ηwàk ènə ηgòcèp bə bum yà'sə. Bum sè Pol à tse' yà' sə ntùù yi ηkuŋ nə sə dzəm də yi com yusə mok bə zeŋ sə, mok à ye də: cos nə à tse' ntaŋmba, nzak sàhà ye mbwa sè', nə ye jòoŋ sè bə nzak gù. Yi sə fa wo ntip məm̀vè'nè wo vè cos fana wo sə gũ. Yi sə cèp fe'lə sè' bə bum sè a fagè ηwè yà' Yòŋsè nè Rəreŋ nə ηgògù fàak sè Nwì sə bə zeŋ, nə ye bə nza' nè ηgòlòkok mvwe' kpũ. Yi à cèp bə bum yè'sə vɛ'ɛ gũgũŋ, nə sə niŋtsok yà' bə yəyə'rəə ye sə.

Mbùp nè 13 sə cèp bə dzədzəm bohòbwiŋ də nà'a yu nè nà' tə mantombì bum pwe' nə. Nè mò'fis, dzədzəm nè ηgònaaŋtu bə yusə lis ka yà' ye yuk. Nè baa ηgòtse' tsətsə̀rè nè də Nwìi nè gù fa ves yusə yi à duk. Nè tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi. Dzədzəm yu nè wo cèp bə zeŋ ndzə mvwe' mbùp ηwàk ènə ηkùũŋ.

¹ Còm ηwàk nè'e mùu Pol nè Nwì ànə dzəm kok sə ntùù yi, nə gũ mu ngòye ηgà ntum Jisòs Krest. Mù còm nà' mu lisè Sostini nè yi moma àvès bùu Jisòs nà'a. ² Vès sə còm fa nà' bohòbùu sè wo nigè cos sè mvwe' lak Korè. Vès còm fa

wèŋ sè wèŋ mò'fis wèŋ Krèst fana Nwì a rɛŋsə, nɔ to fis wèŋ ŋgòye bùu ye yà'a. Yi a cokfis wèŋ nɔ ye bə ndaaŋwè pwe' nɔ yi kùksəgè Tà Jisòs Krèst. Jisòs Krèst Tà nɔ njàwo bə nɔ njàvès sè'.³ Vès lɛŋ də tè' avès Nwì bə Tà Jisòs Krèst gɔ wèŋ bəbɔŋ, nɔ fa wèŋ fifi sè'.

⁴ Mɔ kwasəgè Nwì ghà yà lòoŋ wùriŋ, bùusè yi a nitsè' fa wèŋ bònəm nɔ nje nɔ ndzə bohòJisòs Krèst. ⁵ Bùsè mvè'nè wèŋ a ye mvwe' mò'fis wèŋ Krèst wèŋ yè'sə, yà'a gùu wèŋ bùuŋ ŋgàa ghàk bə bum zəzok. Ghàha sè wèŋ tse' sə mòok ŋkərè nɔ ŋgòrɛŋ bum Nwì nɔ ye ŋaaŋ sè ŋgòcɛp rɛŋsə ncɛp ye nɔ. ⁶ Ncɛp nɔ zìnə nɔ wèŋ à yuk nà' bə liŋ Krèst nɔ a ni wèŋ mok sə ntuu bəbɔŋni. ⁷ Yè'sə yà' a gù fana wèŋ tse' bum sè Nwì fagè bùu ye yà' pwe', wèŋ sə kà ko nɔ mò'fis jamə. Wèŋ tse' yà' mvè'nè a sə cu tək numbu nɔ Tà avès Jisòs Krèst nɔ kè nitsè' fe'lə ni' ye səmok nɔ. ⁸ Anə megu sè' yi Jisòs Krèst nɔ nɔ yi nɔ gɔ wèŋ ŋgòtəŋ gɔgɔŋ tè kə lə. A vɛ'nə ya ŋga numbu nɔ Jisòs Krèst nɔ yi Tà avès bwìŋ vèə, ŋwè kà nzak bohòNwì gbù. ⁹ Yè'sə zìnə bùusè Nwì ŋwè nɔ aco a naaŋ tu bohòyi. A yi nɔ yi à to wèŋ ŋgòkè ye ŋge' bə mo ye Jisòs Krèst, nɔ yi Tà avès nɔ.

Cù Zəzok Mɔ Cos

¹⁰ Bùu am wèŋ, bə liŋ Jisòs Krèst nɔ yi Tà avès, mà wup fa wèŋ bo də wèŋ cum cù mò'fis, kà də wèŋ ga'a zəzok duk. Kwəkwè', tsətsərè awèŋ nɔ ye mò'fis bə yusè wèŋ sak tes pwe'fo'. ¹¹ Mɔ duk vɛ'nə bùusè bùu Kloòwèŋ mok a tsè' fa mɔ duk də ŋkùəm cu mɔ kwe'è wèŋ anə, bwema am

wèŋ na. ¹² Yusè mù sè cèep sè dè wèŋ mok sè duk lo dè, <<Vèes yàvès ves Pol.>> Bòp mòk sè duk dè, <<Vèes yàvès bùu Apolò,>> mok bùu Pità bə bùu Krest wèŋ nduk! ¹³ Kàcò, wèŋ na gàpsə Krest bə bəp bə bəp àlɛ? Nwè nè yi ànə kpɔ mɔ ntəŋ bùu wèŋ à ye Pol à? kènə dè wo à bàptəsə wèŋ co ŋgàa fàha Pol ɛ? ¹⁴ Bà'lo, mù kwasə Nwì dè mɔtsətsə'rə wèŋ pwe', mù à ka mòk bàptəsə. Mù à bàptəsə mègù Kripòs bə Gayòs bwìŋ ba. ¹⁵ Nwè nè mò'fis nè aco yi duk dè ànə geŋ mù to liŋ am nə baptesə yi bə zeŋ bùè. ¹⁶ Ohò, mù tsərə kok mòk nè mù anə swì. Mù à bàptəsə Stifanà bə ndap yè pwe' sè'. Mù ka riŋ dè mòk cu fe'lə nè mù à bàptəsə yi. ¹⁷ Jisòs Krest ànə ka mɔ dè mɔ kə baptesə kə' bwìŋ tum. Yusè gɔgɔŋ sè yi à tum mɔ bùu zeŋ sè duk dè mɔ tsoho lo fa bwìŋ ncèp nè nje nə. Fana mvè'nè mù à sè tsòho ncèp nə, mù kà nsàp nè dè ya bwìŋ duk dè, <<Nwè nè'e cep lùmsə bònəsə cù, yi tse' ŋkərə mbà>> gù. Mù à sè tsòho bə nsàp mandzè nè bwìŋ riŋ dè kpɔ nè Krest à kpɔ tse' mègù ŋàŋ yi.

Jisòs Krest Nàŋ Nə Ye Nkərə Nwì

¹⁸ Yu səmoók dè, bùu sè wo sè yù lòmandzè nè nà' lèsə bə kpɔ jəgə yàwo ncèp kpɔ nè Jisòs Krest mɔntəŋ nə dè a bum ləm. Bohòvesùwèŋ sè a sè yù lòmandzè nè nà' lèsə bə lùŋ nə, yà' ka bum ləm yeŋ, a ŋàaŋ Nwì. ¹⁹ Wo à còm nònəsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ dè Nwì à cèp dè, <<Mɔ nə gɔ bɔpsə bù ŋgàa ŋkərə bə ŋkərəə awo pwe'.

Mu nè dzeɛŋ bùu sè wo rì ɲwàk wèŋ.>>

²⁰ Ye dè bù ɲgàa ɲkərəè sè tɛ yè'e ma fò? Bùu sè wo rìgè ɲwàk yà'a, wo sè' ma nè fò? Mòok bù ɲgàa gù mamfenè sè sɛ nzeŋgòŋ fɛŋ yè'e wo yè'e ma fò? Nwì nìtsè' dè ɲkərəè nè sɛ nzeŋgòŋ fɛŋ nè nà'a ləm bohòyi. ²¹ Nwì ànə gɹ mandzè nè ɲgòlùŋsə bwìŋ fana yi kà mandzè dè bwìŋ rìŋ yi bə ɲkərəè nè sɛ nzeŋgòŋ fɛŋ fa. A bòyi bə ɲkərəè nje dè yi luŋsə bùu sè wo dzəm sɛ bə ncèp nè bwìŋ sɛ tsərə dè nà'a ləm nè. ²² Bùu Jus wèŋ à sɛ làp yàwo dè wo ye nsàp maŋgəŋgèŋ mòk ɲkuŋ ya wo dzəm dè ncèp ènə nà'a zìnə. Bùu Gris wèŋ sɛ duk yàwo dè wo nè rɛɛŋ jəŋ ɲkərəè fo' ɲkuŋ. ²³ Bohòma nè ɲjàvès fana a sɛ tsoho fa yàvès bwìŋ kpɹ Jisòs Krɛst nè wo à tɛ'lə zə yi muntəəŋ. Ncèp kpɹ ènə bùu Jus wèŋ ka kwəkwa bə zɛŋ tse', bohòbù lakmvum yàwo yà' yuhu fə ntu'ù wo co bum ləm. ²⁴ Nə ye dè bohòndàaŋwè pwe' nè Nwì a to yi ɲgòye ɲwə ye, fana a dzəm ɲga yi ɲwəə Jus kè ɲwə lakmvum, wo rìŋ dè Jisòs Krɛst ɲàaŋ Nwì. Yi ɲkərəè nè Nwì sè' yi nè. ²⁵ A yà'a dè bwìŋ sɛ duk yàwo dè yusè Nwì a gù yè'sə yà'a ləm, ɲga ləm nè Nwì a gù ènə nà' càsə ɲkərəè bwìŋ pwe'fo'. Yu Nwì sè bwìŋ tsəm duk dè yà'a jì ɲàŋ, tse' gha' ɲàŋ zɛŋ nè noŋsə ɲàaŋ bwìŋ sɛ nze fɛŋ pwe'.

²⁶ Bwema am wèŋ, aco wɛŋ ye yàwèŋ sè' dè mʉtsətsə'rəə wèŋ sè Nwì a to pwe', nsàap bùu sè nzeŋgòŋ jəgè wo co ɲgàa ɲkərəè, wo ka maŋgorə wèŋ ɲkùuŋ yeŋ. Nə ye sè' dè nsàap bùu sè wo tse' ɲgì mʉtsətsə'rəə lak kè bùu sè wo à dzə wo mvwe' ntòmbi nè nà' tse' lɪŋ ka

mũngorè wèŋ anə ŋkũũŋ sè' yeŋ. ²⁷ Nwì a swè' jə ye nsàp bùũ sè nzenŋòon tserəgè də wo ləm. Yi a gù vè'nə ya marè'tu ko bù ŋgàa ŋkərè wèŋ sə. Yi swèk jəŋ mok bùũ sè wo kũkgè yàwo co ŋgàa jì nàŋ ya marè'tu ko bù ŋgàa nàaŋ sə. ²⁸ Yi a swè' fis jə bum sè bwiiŋ kà yà' dzəmgè, sè bwiiŋ bwil'ə kɛ'gè yà' bə kù, nə ye sè wo jəgè yà' co yusè wà. Yi swèk fis jəŋ bum yè'sə ya yà'a gu bupsə bum sè bùũ sè sə nzee jəgè də yà' tse' fàk sə. ²⁹ A vè'nə fana kaco ŋwè kum ŋgùŋ kù mantombii Nwì yeŋ. ³⁰ Wèŋ Jisòs wèeŋ mò'fis bùũ Nwì yiiyi. Mègù sè' bùũ Jisòs Krest nə ŋkuŋ fana vesùwèŋ tse' ŋkərè. Fana Nwii jəgè vesùwèŋ co bùũ sè kəkərè bùũ yi, co bùũ sè rərəŋ sè' bùũ yi, nə fis ves mvwe' bup sè' bùũ yi. ³¹ Nà'a njo nè a tse' ŋgògù mègù mvè'nè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì duk də, <<A ye-a ŋga ŋwè nəmòk duk-a də yi kum ŋgùŋ, Yi kum megu nà' bùũ yusè Tà Nwì a gu yi.>>

2

Kpũ Krest Gu Gha' Nkərè Bwiŋ

¹ Bwema am wèŋ, wèŋ riŋ də ghà nè mù à vè ŋgòtsòho fa wèŋ bum sè yà' anə ye sèswihì yà'a, fana mù à ka bə nsàp nè ŋgònitsè' də mũ cep riŋgè cù, nə tse' ŋkərè wùriŋ və. ² Busè mù à duk sə vèə mù də ghà nè mũ vesùwèŋ fana mũ nə tsoho fa gu wèŋ Jisòs Krest yiiyi. Mũ nə tsoho megu kpũ Krest nè yi à kpũ muntəəŋ. ³ Anə geŋ, mvè'nè vesùwèŋ anə ye fana mù à vè co dem. Mù à sə kà bə wəə wùriŋ. ⁴ Nə ye sè' də ncèp

nè mù à sè tsòho, mù kà bə ɲkərə bwɪŋ sə nze fɛɛŋ də ya yà'a bon wɛŋ tsòhò. Nàaŋ Yòŋsè nè Nwì à sè nitsè' fa wɛŋ zinə nə yi. ⁵ Mù à gù vɛ'nə ya ntum awèŋ sè wèŋ a fa bohòJisòs Krest sə kà bùu ɲkərə bwɪŋ təŋ mam, a ye bùu ɲaaŋ sè Nwì.

ɲkərə Nè Nwì

⁶ Nə ye də mvəəsè vèes tsoho fagè ncèp nè Nwì nə bohòbùu sè wo à gù bə bum sè ma nè Nwì laŋ, vès sə cɛp bə ɲkərə. Nè'nə ka nsap ɲkərə nè nà' tesə bohòbùu nzeŋgòŋ yeŋ. Nàaŋ awo sə nə ca gesə lo fo'. ⁷ ɲkərə nè vès sə tsoho ènə a ɲkərə Nwì. Nà' ànə ye to mantombi sèswihì, bwɪŋ kà bə zɛŋ rì. Yì ànə nòŋsə me bum yè'sə mantombi ɲkuŋ, nə sə kə gù nzeŋgòŋ maŋkwèŋ. Yì ànə gù bum yè'sə də ya anə kə tse' kəkuk ɲjávès ca sè'. ⁸ ɲkəŋkum sè sə nze fɛɛŋ ànə kà ɲkərə ènə rɪŋ. Wo ànə rɪŋ-a nà' bwèɛ wo ànə ka Tà Jisòs Krest nè yi tse' fòènə muntəŋ tɛ'lə. ⁹ Megu də wo à còm nòŋsə ndzənə ɲwàk Nwì duk də,

<<Bum sè Nwì à fùhɛ nòŋsə fa bùu sè wo dzəm yi,

A bum sè ɲwè ka yà' bə lis ye yuk,

Kà bə ntu' sè' yuk yuk,

Nə kà bə zɛŋ sè' ntòtsərə yuk.>>

¹⁰ Bum yè'sə, a rì yà' bùusè Nwì a tum fa ves Yòŋsè ye ɲgòtsè' fa ves yà'. Yòŋsè ye nə làpgè sə tsətsə'rè anə sèsap, nə sə tsoho rɛŋsə bum Nwì sè yà'a cəco. ¹¹ ɲwè cu yè'e, kaco ɲwè rɪŋ yusè yà' cu sə ntùu ɲwè nəmòk yeŋ, a rɪŋ mègù yà' ɲgèŋgàŋ ànə. A bohòNwì sè' vɛ'nə, də rì

mègù bum Nwì sè' Yòṅsè nè nje. ¹² Yòṅsè nè Nwì a gèsè fa ves sè ntuù vès nè, a Yòṅsè nè nje. Nà' ka yòṅsè nè bwiṅ sè nze fεεṅ yeṅ. Yòṅsè ye ènə gùgè ves yi ṅkuṅ a sè rì nsàap bum sè Nwì a sè vesùwèṅ bə zeṅ. ¹³ Nə yeè nè də bum yè'sə vε'nə, vées cu ṅgòtsòho fa bwiṅ fana vès kà bə nsàp ncèpcù nè fa ves nà' ṅkərè bwiṅ sè nze fεεṅ cèp. Vès cèp bə nsàp nè Yòṅsè Nwì nìtsè' fa ves yi. Vès tsok rεṅsə fa bum sè Yòṅsè Nwì nìtsè' fa ves sè bohòbùu sè wo tse' Yòṅsè Nwì sè ntuù wo. ¹⁴ ṅwè nè yi ka-a Yòṅsè Nwì sè ntuù yi tse', kaco yi dzəm bum sè Yòṅsè ènə yeṅ. Yi nè kà rεεṅ, yà'a nè sə yəəṅ bohòyi co a bum ləm. A vε'nə bùusè ṅgà rεṅsə fa bwiṅ bum yè'sə mègù Yòṅsè nè Nwì. ¹⁵ A ye-a bohòṅwè nè yi tse' Yòṅsè nè Nwì nè sə ntuù yi fana yi rεεṅ yà', nè riṅ bum pwe'fo'. Bùu sè sə nzeṅgòoṅ yə nsàp ṅwè ènə, wo sə mərə yi mərə. ¹⁶ Yè'sə mègù mvè'nè yà' cu ndzənə ṅwàk Tà Nwì duk də,
 <<ṅwè nəmòok yo nè aco yi riṅ yusè Nwii tsərəgèə àlε?

ṅwè nəmòk cu yo nè aco yi fa Nwì ntip àlε?>>
 Bohòvesùwèṅ yàvès, sè a tse' Yòṅsè Nwì, a tse' tsətsə'rè nè Krεst.

3

Nzak Ntaṅmba

¹ Bwema am wèṅ, mvè'nè mù ànə ye vesùwèṅ fa' yà'a, mandzè kà co mɔ cèp bohòwèṅ co bùu sè wo rì bum sè ma nè Nwì ye lok. Mù à sə cèp bohòwèṅ mok co mù sə cèp bohòbùu sè sə nze fεεṅ, bùusè wèṅ à ye mali ntòco bwe sè ləə bə

bum sè ma nè Jisòs Krèst. ² Mvèk ànə à ye, bum sè mù à yə'rə wən sə à ye co mù sə fa wən mbwi, kà beŋ sè beŋ ye, bùusə wèn à ka kəkurə ngòzu yà' yeŋ. Haan kə dzeŋ ntinə wèn ka ntòkurə mali. ³ A ve'nə bùusə wèn sə gù mali bum ntòco bùu sè sə nze fεεŋ. Moma sə wa mali bum moma mòk, moma bə moma sə kuəm ke'ca sè', yà'sə sə kà yà'a jəja kwaranŋan də wèn gù co bùu sè sə nzeŋgòn ni à? Wèn sə gù lòbup sè' co bùu sè wà wèn sə gùu. ⁴ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə duk ye də, <<Mu ves Pol,>> mòk sə duk də, <<Mu yàm ves Apolò,>> yà'sə sə kà yà'a də wèn sə gu mali bum co bùu sè sə nze fεεŋ ni à?

Mvəəsə Ngà Fàk Tse' NgòFàak

⁵ Ja'a na yàwèŋ sè' də Apolòo ndà? Pol ye ye ndà? Vès pwe', vès mègù ŋgàa fàha Nwì sè yi a tum ves ŋgòkə gùu də ya wèŋ dzəm bohòTà Jisos Krèst. Venə sə gù mègù fàha sè Nwì a gəpsə fa ves ŋgògùu. ⁶ Vès mègù co ŋgàa fàk nzum wèn ve'ε. Mù à bì yàm bìi, Apolòye ye ŋgà gèsə ndzəp, Nwì ye ye ŋwə nè ŋgògù də yà'a to, nè kuk. ⁷ Mutsətsə'rèə vès pwe', nè gugun ka ŋwə nè yi a bì bìi kə ŋwə nè yi gèsə ye ndzəp yeŋ. Nè gugun nè mègù Nwì yìyi nè yi a gù ŋkun yà' to, nè kuk. ⁸ Ŋwə nè yi à bìi bə ŋwə nè yi à gèsə ndzəp pwe', wo mègù yəyərə, zəzook bùə. Nwii nè kə làk ndaaŋwè pwe' mvəsə yi à fàak. ⁹ Vès ba fo', vès sə be'lə mvwe' mò'fis ŋgògù fàha Nwì nè mò'fis. Wèŋ co nzum Nwì bə tu ye.

Aco mù duk sè' də wèn mègù co ndap mòk nè Nwì sə ci nà' yi bə tu ye. ¹⁰ Bohòmù yàm,

Nwì fa ma nàṅ ṅgòyèto kùum sè co ṅwè nè yi rì ṅgòyèto kùum ndap nè. Nwè nèmòok ye nè yi sè ci ye ndap nè ci. Ndàaṅwè pwe' nè yi sè ci-a ndap ènə, yi jəṅ ṅkərə, nè ci nà' bəboṅ. ¹¹ Bə nzak ma nè kùum sə fana nzak ka yeṅ, bəusè Nwì a jə Jisòs Krest laṅ, nè noṅsə yi co kùum sə sè vesùwèṅ pwe' tə mbwa. Kùum mok sè zook mok bəè. ¹² Ma nè ndap nè ye, bəu səmok jəgè nsàap nteṅ mok sè bəboṅ sè wo togè yà' də guù bə siva, nè ye liis sè yà' gə nteṅ, nè ci nà' bə zeṅ. Bəu mok yəwo, wo gbè' jəṅ tə bə ṅgaṅ, nè ye kàa gòmbii sè wà yè'e, nè ci ndap nè bə zeṅ. ¹³ Numbu mòk cu nè fàha ndàaṅwè pwe' nè kè yəəṅ jəja. Bəsè numbu nè Jisòs Krest bwìṅ vè fe'lə fana Nwìi nè mumsə ja'a fàha ndàaṅwè pwe' bə mis. Mis nè nè niṅtsok jəja mvəsè fàha ndàaṅwè pwe' cu, də ṅwè nè'e à gu vè'ε, nè'e gu ye vè'ε bəboṅ kè bəp àε. ¹⁴ A ye-a ṅga fàha sè ṅwè ànə gə mumnwè' kùum ndap ènə ka-a sə, ye də wo nè lak yi. ¹⁵ Nṅga fàha ṅwèe sə-a ye də lèlək ye nè bisə laṅ. Yi nè ye megu mok botu co ṅwè nè ndap sə yi, yi caṅ tesə botu. Yi lim megu bo ye mok də yi ka kpə. ¹⁶ Wèṅ ka riṅ də wèṅ bəu Nwì, wèṅ ndap bohòNwì, nè yi cugè mbwa riṅ nà? Yòṅsè nè Nwì nè cugè sə ntuè wèṅ. ¹⁷ A ye-a ṅga ṅwè nèmòk bəpsə-a ndap Nwì nè, Nwì nè gə bəpsə ṅgəṅgàṅ sè'. A vè'nə bəusè ndap ye rərəṅ, ṅga ndap ye nè mù sə duk ènə, a wèṅ bə tu awèṅ.

¹⁸ Nwè nèmòok kà də yi borə ni' ye duk. A ye-a ṅga ṅwè nèmòok mətsetsə'rə wèṅ nè yi sə tsəm duk də yi ṅgà ṅkərə sə nze fəṅ, boṅ co yi jəṅ ni'

ye co ləm ɲkuŋ ya yi tse' rì ɲkərè nè nà'a zìnə nə. ¹⁹ Mù sə duk ve'nə bùusè bum sè nzenḡòon jəgè yà' co yà'a yu ɲkərè, yà'a bohòNwì bum ləm. A nè zìnə mvəsè wo a còm ndzənə ɲwàk Nwì duk də,

<<Nwì kogè bùu ɲgàa ɲkərè sə nzenḡòon fɛŋ sè' bə ɲkərèə awo sə.>>

²⁰ Mvwe' mok cu sè', sè wo à còm ndzənə ɲwàk Nwì anə də,

<<Tà Nwì riŋtse' də tsətsərèə bù ɲgàa ɲkərè ka fàk tse'.>>

²¹ Nə yeè nè ve'nə, kà də ɲwè nəmòok kum ɲgùn bùu ɲwè wà, nə sə dũhũ kɛ'ca də, <<Mù yàm ves ɲwè nè'e kè ɲwè nà'a>> duk. Yusè wèen ɲiŋ sə də, ɲga a ye-a sè yà lòn, wèn tse' yà' wèn. ²² A ye-a sè Pol kèe Apolòbə Pità pwe' wo yà'sə sè yàwèn. Nzenḡònè'e nə ye lùn bə kpũ pwe' gù sè' sè yàwèn. Bum sè a sə yə yà' ɲga'a bə sè yà' cu mantombì pwe'fo', wèn tse' yà' wèn. ²³ A nə ye me ve'nə pwe' fana Jisòs Krèst tse' bwi wɛŋ yi. Nwì tse' bwi ye Jisòs Krèst nə.

4

Mvè'nè Bùu Korè Tse' NgòJə Ngà Fàk Nè Nwì

¹ Mù dzəm də bwiŋ jəŋ vès bùu sè mantombì mũ cos yè'e pwe' də vès mègù ɲgàa fàk bohòJisòs Krèst. Nwì a jə bum ye sè yà'a sèswihì, nə fa ndzə bohòvès də vès yə'rə fa bwiŋ. ² Yusè gũgũ sè bohòngà fàak duk də, yi sə gũ yusè yà'a zìnə bohòɲwè nè yi sə fàk bohònà' nə. ³ A ye-a bə ma nè bohòmù yàm fana ɲga wèen duk-a də mũ bup kè bəboŋ àlɛ' pwe', mũ nə kà bə zɛŋ yàm

ηκùηη tsərè. A ye-a ηga ηwè nəmòk nè zok sə cep ye sə' də m̀ b̀b̀oη k̀ b̀p̀ àlɛ' pwe', yà'sə ka yusə gũgũη sə zɛη yɛη. M̀ b̀ tu am m̀ k̀ d̀ m̀ sə g̀ b̀b̀oη d̀k̀g̀. ⁴ Ǹg̀c̀p̀ zìnə, m̀ ka j̀ǹ nè m̀ à g̀ r̀ǹ, megu d̀ m̀ ka c̀ù sə ηg̀d̀k̀ fis d̀ m̀ ka nzak tse' sə' tse'. A ǹ sak megu m̀ T̀ Nwì, yì nè yì sakg̀ nzak ỳỳỳr̀. ⁵ Ǹ yeè ǹ d̀ v̀ǹ fana ka b̀b̀oη co ẁǹ sə sak k̀c̀à b̀ẁǹ yɛη. B̀d̀ ẁǹ yu'r̀ v̀ǹ t̀t̀ m̀v̀ə̀k̀ k̀r̀, ǹmbu nè T̀ J̀s̀s̀ b̀wì v̀ fana yì ǹ fis ǹǹs̀ bum j̀ja, ǹ g̀ bum sə b̀ẁǹ sə tsərə yà' r̀ɛǹ v̀ sə'. Ǹ' a ǹmbu nè Nwì nè kwasə nd̀àǹẁ pwe' nè ǹ' a ỳỳỳr̀ ηg̀tse' kẁkwəsə.

⁶ Bwema am ẁǹ, bum sə m̀ c̀p̀ yà' b̀ l̀ǹ am ǹ ye l̀ǹ Apol̀ỳà'sə, m̀ cep v̀ǹ ya ẁǹ r̀ǹtse' bum sə ẁǹ tse' ηg̀g̀. Bum sə ẁǹ tse' ηg̀g̀ sə, a sə wo à c̀m̀ ǹǹs̀ yà' ndzənə ηẁk̀ Nwì. A yà'sə d̀k̀ d̀, ka b̀b̀oη d̀ ẁǹ sə ǹǹ' b̀ù ηwè nəmòk, ǹ sə b̀ǹ m̀k̀ b̀ǹǹ yɛη. ⁷ Ẁ nè ẁ sə d̀k̀ d̀ ẁ g̀h̀' b̀ẁǹ pwe' ẁ àǹ, à g̀ b̀s̀ wu ηwè nè ηk̀ηη ǹ' ǹ nd̀? M̀ fek fe'l̀- a wu s̀m̀k̀ d̀, yusəm̀k̀ cu sə ẁ tse' yà' ηga Nwì à ka wu yà' yì fa àlɛ? M̀v̀s̀ Nwì àǹ fa wu bum pwe' yì, ye ηga' a va ηk̀η ẁ sə kum k̀' ηg̀ǹ co d̀ ẁ à tse' yà' b̀ ǹàǹ yo-ɛ? ⁸ Ẁǹ sə d̀k̀ d̀ ẁǹ tse' bum pwe' è? Ẁǹ sə j̀ ǹ' aẁǹ co ηg̀a gh̀k̀. Ẁǹ a b̀ùη ηkum ηga v̀s̀ ka ỳv̀s̀ ηkum yɛη è? Ẁǹ aǹ ye-a ηkum zìnə bẁr̀ d̀ b̀m̀ ẁr̀ǹ ya a kok g̀ǹ sə ves̀ẁǹ b̀b̀ɛ'. ⁹ G̀ co Nwì a j̀ v̀s̀ ηg̀a ǹtum J̀s̀s̀ ǹ ǹǹs̀ ves̀ ηkus̀ mb̀ẁǹ. V̀s̀ m̀g̀ co b̀ù sə wo d̀ wo k̀ z̀ wo z̀ə b̀ùs̀ wo b̀ù

sè bup. Vès tɔ yè'e mantombii masinjàa Nwì nɔ ye bwìŋ dɔ maŋgòon kùk burə ves. ¹⁰ Vès mègù mok co ŋgàa ləm bùu Jisòs Krɛst. Wèeŋ yàwèŋ ŋgàa ŋkərè bùu tu Jisòs Krɛst. Vèes yàvès dem, wèŋ ye yàwèŋ ŋgàa òàŋ. Wo jəgè wèŋ co bwìŋ, wo sɔ fa ves yàvès marè'tu. ¹¹ Haan kè wès ntinə jìŋ tse' ves nsàp nè njè sɔ yaŋ ves, ntum sɔ sɔ ves, vès kà yusè ŋgòno tse'. Vès sɔ ni kɛ' gù yàvès gàa cək. Bwìŋ yeŋsəgè ves ŋgə' wùriŋ, vès kà ndap nòon sè' tse'. ¹² Vèes fàkgè bə bo avès tɛ vès wo. Bwìŋ yàk ves, vès cɛp fəsə fa wo bə nè bəboŋ. Wo fa ves ŋgə', vès ko ntum. ¹³ Ghà nè wo to fa ves liŋ sè bup, vès busə fa wo fùè. Wo jə ves co bɛp sè yà' ka fàk tse' yè'e, tɛ kə wɛs nie'. Wo kùkgè ves co kùup yusè wà.

¹⁴ Bwema am wèŋ, ka yè'sə dɔ mù sɔ cɛp bum yè'sə bohòwèŋ dɔ ya marè'tu ko wèŋ yeŋ. Mù cɛp yè'sə ŋgòtip wèŋ tipə bùusè wèeŋ bwe am sè mù dzəm wèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. ¹⁵ A ye-a sè dɔ bùu sè wo sɔ tip wèŋ bə mandzè nè Jisòs Krɛst ŋkùuŋ fana nè yi co tɛ' àwèŋ mègù nè mò'fis. Mù mègù co tɛ' àwèŋ mùmù, bùusè wèŋ ànə buuŋ to bùu Jisòs Krɛst ŋga mù ànə tsoho fa wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nè mù. ¹⁶ Yà' təeŋ nè dɔ mu tɛ' àwèŋ fana mù lɛŋ wèŋ kwək wè', wèeŋ bɛ' kùugi am. ¹⁷ Nà'a njo nè mù tum Timati dɔ yi kə tsok fe'lə wèŋ mvə'nə kùugi am sɔ cu bə mandzè nè Jisòs. Yà'a yusè mù sɔ yə'rə bùu sè mu cos ma nè fòlòon dɔ wo gu. Wèeŋ yuk Timati nè bùusè yi mo àm nè mù dzəm yi wùriŋ. Yi gùgè fàha Tà Jisòs Krɛst sè' bə ntum ye lòon.

¹⁸ Yu səmook dɔ bùu səmok mɛŋgorè wèŋ anə

sə nɛni', nə sə tsok də mɛ nə kà mok bwì wè yuk fe'lè. ¹⁹ Zìnə nə də, a ye-a nga Nwì fa nàŋ, mɛ nə və. Nà'a mɛvək nə mɛ nə riŋ də bùu sè wo sə nɛni' yè'sə wo tse' nàaŋ sè Tà Nwì kè wo sə cɛp mɛgù cù wà àlɛ'. ²⁰ A ye-a nga gaŋ ŋkum Nwì cu sə ntɛù bwìŋ zìnə fana yà'a nə ye bə nàŋ, a nə kà cɛp cù wà ye mɛgù. ²¹ Nə wèŋ dzəm nə fò? Də mɛ vəə, mù jəŋ ŋkwès ŋgə' ŋgòyɛsə wɛŋ ŋgə' bə zɛŋ, kè də wèŋ dzəm ŋgòkupsə kùugi awèŋ ya mɛ və bə fifi ŋgònìtsə' fa wɛŋ də mù dzəm wɛŋ ɛ?

5

Jòŋ Nəbɛp Cu Mɛkwe'è Wèŋ

¹ Bwema am wèŋ, wo a tsə' mɛ də bùu mok cu mɛkwe'è wèŋ sè wo sə koho sàhà nsàp nə bɛp. A megu-a sè pegè wèŋ, wo kà nsàp ànə gù. Kwɛ'fò! Mù a yuk də ŋwè nəmòk cu mɛŋgorè wèŋ anə nə yi sə nòŋ bə ŋgwe tɛ' ye. ² Aco wèŋ sə nɛni' va, nga bwìŋ cu mɛŋgorè wèŋ anə sè wo sə gù nsàp yu ènə ɛ? Anə ye co wèŋ sə wəŋ lɛ waa. Wèŋ fis gesə ŋwè nə yi a gù nsàp yu ànə mɛŋgorè wèŋ anə fisə. ³ Bwema am wèŋ, vesùwèŋ sə kà-a si bə si sè' yènə fana ntəm àm cu mɛgù bohòwèŋ. Bə nàaŋ Tà Jisòs Krɛst fana mù sak wes mè nzak ŋwè nə yi a gù nsàp yu ènə laŋ. Mù a sak wes nà' co də mɛ vesùwèŋ bəbɛ'. ⁴ Yusè wèŋ tse' ŋgògùu sə də, wèŋ benə və mɛwɛ' mò'fis, mɛ ye yàm sè' vesùwèŋ sə ntɛù fana bə nàaŋ Tà Jisòs Krɛst, ⁵ wèŋ fis fa ŋwè ènə bohòSatà. Wèŋ fis fa yi vɛ'nə ya ŋgùpni' ye ye

ngə'. Yi yə ngə' ve'nə, numbu nè Tà Jisòs bwɪŋ vəə yòŋsə ye luŋ ye lùuŋ.

⁶ Bwema am wèŋ, ka bèboŋ co wèŋ sə kum ngùŋ mvə'nə wèŋ sə gù yà'sə yeŋ. Hàva'-èè, co wèŋ ka riŋ də ku' nè mò'fis bupsəgè mok riŋ à? ⁷ Bògha' də wèŋ fis gesə nsàp bup ànə mʉtsətsə'rèə wèŋ anə fo', ya wèŋ ye bùu sè bèboŋ. Zinə nə də wèŋ yà'sə bùu sè bèboŋ bùusə Nwì a jə cop nè ngògù mèsə fa vesùwèŋ bup avès nə laŋ. Cop nè yi à jə nə, a Jisòs Krest.*

⁸ Ye də vesùwèŋ cum lɛ ncu nè nà'a zinə nə ye làaŋ. A kà də a sə gu bup sè co ngòbèŋ bwɪŋ, nə sə kok ke' ca ŋkùì' duk.

⁹ Nwàk nè mù à còm fa weŋ fa' mantombi nà'a, mù à còm fa weŋ nja duk də, kà də wèŋ sə be'lə ke' weŋ nsàap bùu sè wo sə ko ke'cà sàhà duk. ¹⁰ Mù à sə kà yà'sə də wèŋ kà weŋ bùu sè wo ka krètèŋ yeŋ wèŋ cu be'lə duk. A ye-a ŋga ŋwè ka krètèŋ yeŋ, nə sə koho sàhà, gu bum lak co rùm, nə dzəm bum lələ, nə ye ŋgà yè, wenəwèŋ kàa be'lə lok tse' ŋga wèŋ tesə gesə lòsənə nzeŋgòènə fo' ŋkuŋ wenəwèŋ kà be'lə yuk. ¹¹ Yusè mù a duk sə, mù à sə tip weŋ tipə də a ye-a ŋga ŋwè də yi krètèŋ, nə sə gu mali bup àlɛ, wenə wèŋ kà be'lə. A ye-a ŋga nsàp krètèŋ ànə sə gù nsàap bup sè co də yi sə ko sàhà, sə waŋ bum bùu mok, sə gu bumlak co rùm, sə yak

* **5:7** 5:7 Ngo nwàak yè'e sə cèp bə ŋkà'a bùu Jus wèŋ sè wo à sə to yà' də ŋkà'a jì yis yà'a. Mvək nə à sə kùrə, wo fis gesə yis mu nda'à wo pwe' nə sə zu megu bred jì yis. Pol sə fùhu yiis sə feŋ bə bup sè ŋwè sə gù. Wo à sə zu ŋkà'a yà'sə wo sə suə fa Tà Nwì nsùŋgaŋ co cop.

bwìŋ, sə no juɦu rùk, nə sə yəyè fana wenə wèn kà be'lə. Wèn ka tse' ŋgòzə be'lə zuzə ma wen ŋwè ànə wèn. ¹² Krətèn ka nàan sè ŋgòsak bùu sè wo ka krətèn yeŋ tse'. Bùu sè aco a kək ja'a, nə duk də wo sə gù bəboŋ àlɛ sə mègù krətèn wèn. ¹³ Nwii nə sak bòp bùu nè wo ka krətèn yeŋ wèn yi. Ye də wèen gə ma njàwèn mvè'nə wo à còm nònɔsə ndzənə ŋwək Nwì duk də, <<Be' fis gesə ŋà gù bup mʉtsətsə'rə wèn fo'.>>

6

Nzak Mʉtsətsə'rəə Krətèn Wèn

¹ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk mʉŋgorə wèn tse' mʉnzak bə mòk nè yi sè' krətèn, kaco marè'tu ko wen ŋgòjə lònzak nə mʉ kot yeŋ à? Co a yè'e bəboŋ bohòwèn bùu Nwì ŋgòkə təəŋ mʉ kot mantombii pegè wèn, də wèn sə sak nzak, nə nonɔsə ŋgòmèsə nzak nə mʉtsətsə'rəə wèn bùu Nwì à? ² Co wèn ka riŋ də bùu Nwii nè kè sak bùu sè sə nzeŋgòn fəŋ ntsə'mòk wèn riŋ à? A ye-a də wèen nè kè sak nzeŋgòn nə ntsə'mòk wèn, njo nè wèn kà wabə ŋgòsak bwe nzak awèn wabə ye yà? ³ Wèn ka riŋ də vesùwèen nè kè sak masinjàa Nwì bə tu riŋ à? Yè'sə nə yeè nə vɛ'nə, co ghak vesùwèn yè'e ŋgòsak nzak avès sə nzeŋgòn fəŋ à? ⁴ A ye ŋga nzak lòkok, wèn caŋ jə lòfa bùu sè sə mbiŋ, sè cos jəgè wo co wo ka Nwì riŋ, də wo sak fa wen yè'e bùu yà? ⁵ Waà, marè'tu ko johotse' wen. Co ŋwè nəmòk nè mò'fis mʉŋgorə wèn nè yi ŋà ŋkərə co yi sak fa krətèn mòk nzak awo yè'e bùə à? ⁶ Nsàp nè njàwèen də, krətèn mòok jə lòkrətèn mòk mʉ

kot də wo kə təəŋ ɲgòsak nzak mantombii bùu sè wo ka Jisòs Krèst dzəm. ⁷ Mɛ tsok fa wɛŋ ncɛp nè nà'a zinə. A jòn nèbɔp bohòwèŋ ɲgòtse' lok fɛ' nzak mɛŋgorè wèŋ. A ye-a ɲga ɲwè nəmòk gu wu bɔp, kaco wu me'rə yi ntèn yɛŋ à? Nə ye də a ye-a ɲga ɲwè nəmòk lim zɛ-a wu, kaco wu me'rə yi sè' ntèn yɛŋ à? ⁸ Wèŋ sə gù bwìŋ bɔp sè' wèŋ. Wèŋ sə lim jə bum bùu mok ɲga wenə wèèŋ vɛ'ɛ bwema bùu Jisòs Krèst.

⁹ Co wèŋ ka yè'e riŋ də bùu sè wo gùgè bɔp nè kà mvwe' sè Nwì cu ɲgòsak gaŋ ye ni riŋ à? Kà də wèèŋ borə ni' awèŋ duk; ɲgà kohònto, ɲgà kùksè rùm, ɲgwe ɲwè kèe ndu ɲwè nè yi sə tesə sə mbiŋ, bə ɲwè nè yi ɲwəmbam yi nòŋ bə ɲwəmbam mòk kènə ɲwàŋwè nè yi nòŋ bə ɲwàŋwè mòk pwe', wo nè kà mvwe' gaŋ ɲkum Nwì kè ni yuk. ¹⁰ Nə ye sè' də nsàp ɲwè nè ɲgà yè, ɲgà waŋ bum bùu mok, ɲgàa jàhu rùk, yak bwìŋ bə ɲgàa lim zɛ kɛ' bwìŋ yè'e pwe', nè mò'fis nè kà bònŋ sè yà' cu mvwe' gaŋ ɲkum Nwì sè' kè tse' yuk. ¹¹ Bùu mok mɛtsətsə'rə wèŋ à sə cu togè nsàp ncu nè bɔp ènə. Fana Nwì a cùk rɛŋsə fis wɛŋ mvwe' nsàap bɔp yà'sə mok laŋ. Yi a fis tes wɛŋ mok zok, nə fa wɛŋ ɲàaŋ sè ɲgòcu nsàp ncu nje nè nà'a bəbònŋ nə. Yi jəgè wɛŋ mok co bùu sè wèèŋ ɲgàa jì nzak mɛ lisè Nwì. Yà'a pwe' vɛ'nə bùu liŋ Tà Jisòs Krèst nə ye bùusə Yòŋsə Nwì nè a kùksəgè yi nə cu sə ntùù vès.

Mandzè Nè Krətèŋ Tse' ɲgòGù Bə Ni' Ye

12 Mù yə də bùu mok sə duk də, <<Mù ka yumok ngòdzə yà' tse'.>> A lɛ zìnə də wèŋ ka yumok sè wèŋ tse' ngòdzəə tse'. Wèŋ riŋ sè' də, bum mok cu yo sè kaco yà' tɛsə wɛŋ bə yumok yɛŋ. Mù yàm sè' bə tu am, mù ka yumok sè mù tse' ngòdzəə sè' tse'. Megu də kaco mɔ me'rə ni' àm ngòye ŋkwèŋ bohòyumok yɛŋ. 13 Aco wèŋ sə duk də, <<Wo à gù fa bɛŋ bohòvəm, nə gɔ fa vəm bohòbɛŋ.>> Mù dzəm laŋ də a vɛ'nə zìnə. Megu də wèŋ sə tsərə tse' də, numbu mòk cu nè Nwii nə gɔ bɔpsə vəm bə bɛŋ pwe', yà' ca bisə lo. Bə ma nè ngùupni' awèŋ, wo à ka yà' də wèŋ sə koho bə zɛŋ sàhà gù, wo à gù yà' də wèŋ fak bohòTà Jisòs Krest bə zɛŋ. A sè' Tà Jisòs Krest nə nè yi jəgè ŋkərə bə ngùupni' nə. 14 A nè ye sè' də mvə'nə Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krest mvwe' kpɔ yà'a, yi nè jə sè' nsàp ŋàŋ ànə, nə lokoksə vesùwèŋ mvwe' kpɔ sè'. 15 Co wèŋ ka yè'e riŋ, də ngùup ni' awèŋ ngùpni' nè Jisòs Krest ma mòk riŋ à? Nə ye də, a kəkərè co ŋwè jəŋ ngùpni' nè Jisòs Krest nə, nə kə be'lə nà' bə ngùpni' ŋwà sàhà nà? Kàyà', kaco ye yuk vɛ'nə yɛŋ lok. 16 A ye-a ŋga ŋwè kə be'lə ni' ye bə nè ŋwà sàhà, ye də bə nà'a yà'a mok ni' nè mò'fis. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sè' vɛ'nə də,

<<Ŋwəmbam bə ŋwàŋwèè bùuŋ mok ŋwè nè mò'fis.>>

17 Ŋwè nè yi jə-a ni' ye, nə be'lə nà' bə nè Tà Jisòs Krest fana ye də bə nà'a mok sè' mò'fis ndzənə yòŋsə. 18 Nà'a njo nè mù duk wɛŋ də wèŋ caŋ gɛsə mvwe' ko sàhà nə. Bɔp mok sè ŋwèè gùgè yà'a pwe', yà'a kà ngùpni' bɔpsəgè.

Bohòko sàhà ye, ngèngàan gù nsàp bup ànə, fana nà' bupsə ngùpni' ye nə bupsə. ¹⁹ Rin də ngùpni' yòo co ndap mvwe' sè Yònsə nè Rəreɛɛn cugè nja. Yònsə nè nà'a sə ntuu wù ànə a vè bohòNwì bə tu ye. Wù ka ngùpni' yòwù tse', Nwì tse' nà' yi. ²⁰ Yi tse' nà' yi bəusə yi à ywi wu ywinə. Nə yeè nə ve'nə fana ye də yusə wù gù-a bə ngùpni' yòpwe', yà'a ye ngòkùksə Nwì, nə sə gù yi kwa.

7

Nzak Gù

¹ Mù sə còm fəsə fa wen yè'e bum sè wèŋ à còm fek vèsə mù yà'a. A ye-a nga ɲwè də yi kà ngwe jə, ye də yi gù bəboŋ. ² Yè'sə ye-a sè' ve'nə fana a bəboŋ də ndàanwè pwe' tse' ngwe nè nje, ɲwàŋwè nè fòpwe' tse' ndu nè nje sè'. Wo tse' ve'nə ya kà də wo gbɛ ni sənə bup nè ngòko sàhà duk. ³ Ndum nə gù fa ngwe ye nə bum pwe' sè ndum tse' ngògù fa ngwe. Nwàŋwè nə gù fa ndu ye nə yà pwe' sè ngwe tse' ngògù fa ndum sè'. ⁴ Nwàŋwè nə ka bə tu ye cum. Ndu ye nə tse' nà' yi. Nwəmbam nə ka tu ye yi sè' tse'. Nwàŋwè nə tse' nà' sè' yi. ⁵ Ndum nə bə ngwe nə ba fo', mòok kà mòk mɛ kèhe yi bɛ'. Tse'nga wo dzəm mvwe' mò'fis də wo ga'a cum ve'nə mvək momjo, ya nga wo jəŋ mvək ànə ngògù pìriyà. Nà'a mèe, fana wo be'lə co ngwe bə ndum sèmok. Wo be'lə ve'nə ya Satàa kà mandzè tse' ngòbòrə wo də wo gbɛ bəusə də wo ko fuk ntum bùè duk.

⁶ Ntip nè mù sə fa wen nà' bə nzak gù ènə, ka də mù sə fa ɲàŋ də a ye tsooŋ ve'nə yeŋ. Mù

sə fa mɛ̀gù yàm ntip. ⁷ Bohòmù yàm, a ye-a də bwìŋ pwe' cum mvè'nè mù cu yè'e, boŋ ghak lɛ zɛŋ. Mù cèp-a sè vɛ'nə fana mù sə riŋ sè' də Nwì a fa ndàaŋwè pwe' nsàp nè nje zok ŋgòfàk bohòyi. Yi à gù ŋwè nəmòk ŋgòfàk ma vɛ'ɛ, mok ye ŋgòfàk ma vɛ'ɛ.

⁸ Yúsə aco mù cɛp bohòbòop bùu sè wo ka sənə nzak ŋgwe bə ndum ntòni bə bàa yepmfə wèeŋ də, bòghak də wo cum woòwo mvè'nè mù cu yàm yè'e. ⁹ Nɔgə' nè ca nə də, bùu mook yo sè kaco wo ko to riŋ ni' awo yeŋ. Bòbohònsàp bù ànə ŋgòjə ŋgwe, ŋwàŋwè jəŋ ndum. A bèboŋ də bwìiŋ cum ncu ŋgwe bə ndum, nə noŋsə nè də nje ŋgwe bə ndum sə tɛŋ wo co mis.

¹⁰ Bohòbòp bù nè wo à lògù laŋ, ŋwàŋwèe kà ndu ye də yi tesə gù laŋ duk lok. Nà'a nə təeŋ megu vɛ'nə bùusè mù sə kà yè'sə mùmù cèp. Jisòs Krɛst bə tu ye sə duk sè' vɛ'nə. ¹¹ Nə ye də, a ye-a ŋga ŋwà mòk tesə gù, yi nə cum yiŋyi. Yi kà ndu mòk nè zok jə fe'lè. Yi duk-a də yi jəŋ ndum, yi bwìŋ foho lo fe'lə sè' bohòŋwè nè bə nà' à ye to nə. Yà' mɛ̀gù sè' vɛ'nə bohòŋwèmbam də yi kà də yi bɛ' fis me'rə ŋgwe ye duk.

¹² Ma nè bohòbùu mok sè wo tse' ŋgwe nə ye sè wo tse' ndum ŋga yà' ka krətèŋ yeŋ, mù tse' yumok ŋgòtsè' fa wo sè'. Ncèp nè mù sə tsè' wo nə, ka də Tà Jisòs Krɛst cèp nà' yi yeŋ. Yà' mɛ̀gù sè mù tsərə mù də a vɛ'nə yəyərə. A ye-a ŋga ŋwèmbam nè yi krətèŋ tse' ŋgwe ye nè nà' ka krətèŋ yeŋ, ŋwà nə dzəm də bə ndu ye nə cum fana kà də ndum nə bɛ' fis ŋgwe nə duk. ¹³ Nə ye sè' də a ye-a ŋga ŋwàŋwè nè yi krətèŋ, tse' ndu

nè nà' ka krètèn yey, ndum nè dzəm də bə ηgwe nè nè cum mali fana kà də ηwà nè dzeey nà' sè' duk. ¹⁴ Mù duk ve'nə bùusə Nwì sə se ndum nè yi ka krètèn ye co krètèn mənkwèey ηgwe ye nè yi krètèn nə. Nə ye sè' də ηgwe nè yi ka krètèn yey nə, Nwii sègè yi sè' mənkwèey ndu ye nè yi krètèn nə. A ve'nə bùusə a ye-a ηga gùu sə ga'a na, kàmòk bwe awo sə nə ye mok co bwe pegè, ηga Nwì a jə wo laη də wo bwe sè rərəy bùu ma kèe tè' awo sə. ¹⁵ A ye-a ηga a ηgwe kè ndum è', nè yi ka krètèn yey, nè duk də yi nə lo tsoη megu lòo, yi lo sè ntèn, yumok ka bəp. Bə nsàp ènə ηwàηwè kè ηwəmbam nè nè yi krètèn, yi ka nzak mòk tse'. Yusè Nwì dzəm, də vesùwèey cum ncu nè nà'a bə fifi. ¹⁶ Wùu ηwàηwè nè wu krètèn, wù ka le riη, aco ndu yònè yi ka krètèn yey nè kə riη Jisòs Krest ntsə'mòk, nè tse' lùη sè' bùu wù. Yà' mègù bohòηwəmbam nè yi krètèn sè' ve'nə, wù ka le riη, aco ηgwe yo nè yi ka krètèn yey ènə kə riη Jisòs Krest ntsə'mòk, nè tse' luη bùu wù.

*Cum Mali Məmvə'nə Nwì A
To Wu Nga Wù Cu Yà'a*

¹⁷ Nə yeè nè ve'nə yusè yà'a gūgūη sə də, ndàaηwèe cum nsàp ncu nè Tà Jisòs fùhə fa yi nə. Yi kà də yi kupsə me'rə nsàp ηwè nè yi ànə ye ghà nè Nwì a to yi nə duk. Yà'a yusè mù sə yə'rə fa bwìη ma fòpwe' də wo gə lo mənə cos pwe'fo' ve'nə. ¹⁸ Nwè nəmòok ye-a yo nè Nwì ànə to yi ηga wo kom fa yi tu mbəmbam laη fana yi cum ve'nə. Kà də yi lap mandzè ηgògù fe'lə nà' ηgòyəəη co wo à ka yi yà' kom fa duk.

Nə ye sè' də ηwè nəmòok ye-a yo nè Nwì a to yi nga yi ka tu mbəmbam ntòkom fana yi cum mam ve'nə ntèn. ¹⁹ Zəzok ka bohòηwè nè yi a kom bə nè yi a ka kom yeη. Yusè gυgυη sə də, ηwèe nonηsə yusè Nwì də yi gu yà'. ²⁰ Nà'a njo nè mù duk də, ndàaηwè pwe' cum mali mvè'nè yi à ye ghà nè Nwì à to yi də yi be'lo Jisòs Krest nga yi cu sə. ²¹ Nwì ànə to-a ηwè nəmòk nga yi cu co ηkwèn, yumok ka bup, yi cum mali ve'nə ntèn. Ye sè' də nga mandzè nè co yi tesə, nə kà ηkwèn mok yee yo, yi tesə sè' ntèn. ²² Mù sə duk ve'nə bùusè ηwèe ye-a ηkwèn nga Nwì to yi laη, yi be' lo Jisòs Krest fana ye də yi ka yà'sə ηkwèn mantombii Tà Jisòs yeη. Yà'a sè' də ghà nè Nwì ànə to-a ηwè nəmòk nga yi ka ηkwèn yeη, ye də yi nga'a mok ηkwèn bohòJisòs Krest. ²³ Sə ritse' də wù ka bə tu yo cum. Jisòs Krest tse' wu yi, bùusè yi a ywiη fis wu mvwe' bup. Kà də wu ye fe'lə ηkwèn ηwè nəmòk nè zok duk. ²⁴ Nà'a njo nè mù sə duk weη də ndàaηwè pwe' sə be' mali mandzè Nwì, nə cum mali sè' mvè'nè Nwì ànə to yi nga yi cu, bwema am wèn na.

Bùu Sè Wo Ka Sənə Gù NtòNi Nə Ye Bàa Ngwemfə Wèn

²⁵ Bə nzak bùu sè wo ka sənə nzak ηgwe bə ndum ntòni fana Tà ka mụ yumok bə zeη tsok fa. Mụ nə tsok fa weη yu yàm sè mù tsərə də yà'a bəboη. Mù rì də yà'a nə yeη bəboη bùusè Nwì sə tesə mù, mù sə yuη Tà Jisòs Krest bə ntəm nè mò'fis. ²⁶ Wu kùk ja'a-na nsàap bum sè yà'a nga'a, fana boη ghak co ηwè cum lə mvè'nè yi cu yiìyi. Mù sə duk ve'nə bùusè ηgə' nga'a

ηκῆυητῆν. ²⁷ Νῶθὲ νὲ yi tse'-a ηγῶε λαη, yi kà dè yi me'rə nà' dək. Nə ye sè' dè ηῶθὲ νὲ yi ka-a ηγῶε ntòjəη, kà dè yi lap mandzè ηgòjə ηῶàηῶε sè' dək. ²⁸ A ye-a sè dè mù dək ve'nə fana a ye-a ηga ηῶθὲ nəmòk jə-a ηγῶε, ye dè yi ka bup ɣu. Ye sè' dè ηga wà'ηγῶέηη jə-a ndum, ye dè yi ka bup sè' ɣu. Wèηη riη dè bùu sè wo a ni sənə nzak gù laη tse' ηgə' ve'ε wùriη. Bòcà mɔ yàm dè wo cum lɛ woòwo, ya wo kà nsàp ηgə' ènə yə.

²⁹ Bwema am wèη, yusè mù sə dək sə dè mvək nè Nwì a fa ves nə nà'a ləm. Ye dè ye jəη ηga'a nè'e, bùu sè wo tse' ηγῶε fak bohòNwì co ηgàa jì ηγῶε. ³⁰ Bùu sè wo sə wa wèηη ɣu co wo sə kà wa. Bùu sè wo sə kwa wèηη ɣu sè' co wo sə kà mvək pwe' bə kwəkwa càsə wes. Bù ηgàa gì gii nteη ɣu mok sè' co wo kà gii nteη gìgè. ³¹ Νῶθὲ νὲ yi sə gù-a nsàp fàk nè fòlòoη sə nzeηgòoη fen, yi ɣu mok co yi ka tsətsə̀rə ye bə bum sè sə nze fεεη pwe' nonjə. A ye ve'nə bùusè ncu nè a cu nà' ènə nà' sə cà gesə lòghàr.

³² Mù sə dək yè'sə bùusè mù dzəm dè yumòok kà weη ηgə' sə fa. Νῶθὲ νὲ yi ka ηγῶε tse', tse' gha' mvək yi ηgòtsə̀rə bə bum sè ma nè Tà Jisòs Krest, mvə'nè aco yi ɣu ya nà'a kwa bohòyi. ³³ Νῶθὲ νὲ yi tse' ye ηγῶε, ka ve'nə bohòyi yeη. Tsətsə̀rə ye tə bə bum nzeηgòη. Yi sə lap mandzè nè co yi gù ya ηγῶε yee sə kwa bohòyi. ³⁴ Ye dè tsətsə̀rə ye ga'a sə ntɔ̀u yi bòp ba. Bəba mègù sè' ve'nə. Mɔwà'ηγῶέηη nè yi ka-a ndum tse', tse' gha' mandzè nè ηgòtsə̀rə bə bum sè Tà Jisòs Krest yi. Yi jə ntəm ye bə

ni' ye ba fo', nə nonʂə bə fàha Jisòs Krèst. Nwà nè yi tse'-a ye ndum, tsətsərè ye cu bə bum nzeŋgòn. Yi sə lap mandzè nè ngògù ya ndu ye kwa bohòyi. ³⁵ Mù cèp bum yè'sə ngòtesə weŋ. Ka də mù sə ləp mandzè ngòkès weŋ yu sè bəboŋ yeŋ. Mù dzəm mègù də bum pwe' ye lwiiŋ ya yumook kà fàak awèŋ sè bohòTà Jisòs sə jipsè.

³⁶ Bə nzak nè mo nwanbām bə mo nwanwè nè wo cèp tes də wo nə cum gù. Wo duk kok fe'lə də wo nə kà gù mok cu būsè wo dzəm ngòfàk bohòNwì, fana nwanbām nə kà bəboŋ sə gù būsè yi ko fàk ntum bùè, nə sə cum megu bə nà' fana boŋ də wo gū tsərə gùu sə mvèsè. Yà'sə ka bup yeŋ. ³⁷ Ye sè' də, a ye-a nga nwanbām nə tsərə kok sə ntùu yi də yi nə kà nwà nə mok jə, yi riŋ də yi nə kà nà' jwèŋ yuk, nə təəŋ bə zeŋ cùk, fana ye də yi gù bəboŋ. Yi me'rə nwà nə ntèŋ. ³⁸ Bə nsàp ènə fana nwè nè yi jə ngwe gù yà'sə bəboŋ, nè yi duk ye də yi kà jə, boŋ ghak kok yi.

³⁹ Nwanwè tse' ngòcu mègù bə ndu ye tètè nà' kə kpɛ. Ghà nè yi kpɛ nə fana ye də nwà nə tse' mandzè mok yo co yi kə jəŋ ndu mòk nè nà' bòi. Megu də yi kà nwè nè nà' ka nwèə Tà Jisòs yeŋ jə. ⁴⁰ A ye-a sè də aco yi lo mali gù ve'nə fana bə tsətsərè nè njàm, mù tsəm də aco yi tse' kwəkwa nga yi cu mam-a yìyi na. Yusè mù sə cèp yè'sə, mù ri də Yòŋsè nə Nwì nə sə fa mɛ yà' yi.

Njàap Rùm

1 Mù dzəm ɲgòtsə' wɛɲ yumok bə nzak bumlak co ɲjàap rùm. Wèɲ sə cèp ncèp mòk də, <<Vesùwèɲ pwe' tse' ɲkərè.>> Ncèp ànə ka mɔwès yɛɲ. Megu də nsàp ɲkərè ànə gùgè ɲwè yi sə koksə ɲkwèɲ wà. Yusə aco yà' tɛsə ɲwèe də a dzəm mòk bə mòk. 2 A ye-a ɲga ɲwè nəmòk sə tsərə bə tu ye də, <<Mù rii, mu rii>>, ye də ɲwè ànə ka mubè'lè ɲkərè nè yi nə tse' ɲgòrì nə tse' lok. 3 A vɛ'nə bùusə yusə gɛgɛɲ sə də, ɲwèe dzəm Nwì. ɲwè nè yi dzəm-a Nwì fana Nwì riɲ ɲgèɲgàɲ də nà'a mo ye. 4 Bə nzak nè ɲgòzɔ ɲjàap rùm, a rì tse' zìnə də mɔv'è'nè wo kùksəgè bum yà'sə co Nwì, wo sə kùksə nwì nè yi bùè nè bùè. A rì yàvès də, Nwì nè yi cu nə yi mègù mò'fis. 5 A ye-a sè də bum cu mɔbu bə sə nze ɲkùɛɲ sè bwìɲ jəgè yà' co nwì nə ye tà bohòwo fana, 6 vesùwèɲ rì yàvès də Nwì mègù nè mò'fis. Yi tè' àvès yi. Yi à gù bum pwe'fo' sè' yi, nə gɛ ves də ya yi tse' ves. A tse' mègù Tà sè' nè mò'fis, nè liɲ yee Jisòs Krɛst. Nwì ànə gɛ casə bum pwe' ndzə bohòyi. Lùɲ àvès nè a tse' nà' ɲga'a nè'e à vè sè' bohòyi. Yà'a yusə vesùwèɲ rì sə. 7 Megu də, krètèɲ wèɲ ka vɛ'nə pwe' riɲ. Mok cu sè wo à zɔ ɲjàap rùm sə tètè, wo zɔ mali-a yà' ɲga'a, wo sə jə mali yà' də a ɲjàp rùm fana sə gɛ wo sə ntɔù wo də wo gù bɔp bùusə ntum awo ka pap ntògɛɲ. 8 Yusə a rì tse' də, ɲwèe kà ɲwè nè bèbɔɲ mantombii Nwì də bùusə yi zɔ nsàp yumòk bùùɲgè. Yusə də vesùwèɲ zɔ-a yà, a nə kà swe' mòk fo' tse'. A kà-a yà' zɔ, yumok kà sè bɔp.

⁹ Yusè gugun sè yà'a ca sè dè, wèŋ sè wèŋ riŋ dè ŋwèe zɔ-a sè yà pwe' yumok kà fo' bɔp yà'a, wèeŋ jəŋ ŋkərə. Kà dè wèeŋ gu co bɛu mok sè wo ka yàwo ŋkərə ànə ntòriŋ gbɛ bɛu wèŋ duk. ¹⁰ A duk-a dè, ŋwè nəmòk yə-a wù nè wù rì yòlanŋ ŋga wù kè cu mvwe' zɛ njàap rùm ŋga ntum nje ka pap ntògɛŋ, yi nə tsərə da? Yi nə kà dè a bəboŋ ŋgòzɛ njàap rùm, nə zɛ ye sè' duk à? ¹¹ Yi zɛ-a vɛ'nə fana ye dè wù nè wù rì yòŋkərə nə lanŋ, wù gù ŋwè nè yi ka gugun yeŋ nè'nə wù ŋkuŋ yi gbɛ. Ka vɛ'nə bəboŋ yeŋ, bɛusè yi yà'sə moma yo nè Jisòs Krest à kpɛ mɛ tuhù yi sè'. ¹² A ye-a ŋga wèŋ sè gù bɔp bohòkrètèeŋ yè'sə dè wo sè gbɛ vɛ'nə fana ye dè wèŋ gù bɔp ànə bohòjisòs Krest bə tu ye. ¹³ Ye dè bohòmɛ yàm, mɛ riŋ-a dè mɛ zɛ-a yumok yà' gu moma am mòk ŋgògù bɔp fana mɛ teŋsə, nə kà nsàp yu ànə zɛ ya yi kà gbɛ.

9

Njo Nè Mù Sə Kà Swe' Ləp

¹ Yusəmook dè, mù rì bə tu am dè yusəmok ka mɛ ko kiiŋtse'. Wèŋ rì dè mɛ ŋgà ntum Jisòs Krest. Mù à yə Jisòs nè yi Tà àvès nə bə lis am vɛ'ɛ lanŋ. Fàha sè mù sè gù bohòTà Jisòs sè wèeŋ yè'e ntò'o sə. ² A ye-a sè dè bɛu mok wèeŋ kà-a rì dè mɛ ŋgà ntum Jisòs rì fana mù dè wèŋ rì yàwèŋ vɛ'nə lanŋ. Njo nè wèŋ a dzəm bohòjisòs fana wèeŋ yà'a co yumok sè yà' sè nitsè' fa bwìŋ dè mɛ ŋgà ntum Tà Jisòs Krest nə. ³ ŋwè nəmòok duk-a dè yi lap mɛ co bə nzak dè mù ka nàŋ bə yusè yà'a yàm sè co ŋgà ntum

Jisòs tse' fana mù cep fəsə fa ɲɛ̀ɲɛ̀gàɲ vɛ'ɛ: ⁴ Co ka kəkurè bohòbwìɲ ɲòfa mu beɲ bə nəno bùu nsàp fàk nè mù sə gù nè'e yeɲ à? ⁵ Wèɲ sə duk yè'sə də kaco mù jəɲ ɲgwe nè yi sè' krətèɲ, ya vesi sə gihi ke'ca co ɲgàa ntum mok sə gù yà'a yeɲ à? Kaco vesi gihi vɛ'nə co Pità bə ɲgàa ntum mok yà'a nə ye bwema Tà Jisòs wèɲ yà'a yeɲ à? ⁶ Kènə də bùu sè wo nə fak yàwo bə bo awo ɲkuɲ nə zɹ mègù ves Bànabà ba bùu yà?

⁷ Sojà mòk cu nè yi fàkgè co sojà, nə sə kə lap bwi mbàam zɹ ye mvwe' sè zok yo à? ɲwè nəmòk à fàk yuk nzum, nə kà bum sè yà' tesə mbwa zɹ yuk laɲ à? Kènə də ganakù' mòk cu nè yi gùmsəgè nàm, wo duk fa yi də yi nə kà mbwi sə ɲam no yo à? ⁸ Bum sè mù sə cèp yè'sə, ka də yà' mègù mvəsè bwìɲ dzəmgè vɛ'nə woòwo yeɲ. Yà' cu ndzənə ɲwàk lùuk Musi sè' vɛ'nə. ⁹ Wo à còm nòɲsə nja də,

Kà də ɲwèe kiɲ lok cùu nàm nè wo gùgè yi, yi sə ku gòmbi nà'a duk.

Co də Nwì à sə duk yè'sə ɲga yi sə tsərə mègù yè'e nàm-à? ¹⁰ Co yi à sə kà bohòvesùwèɲ sè a bwìɲ àwo tsərè à? Yi à còm yè'sə bùu vesùwèɲ, bùusè ɲgà fàk nzum bə ɲgà kùkù pwe'fo' nə riɲ tsooɲ də wo nə tse' ma ɲjàwo ɲgòzɹ ɲkuɲ wo fak. ¹¹ Vès a tsòho fa wèɲ ncèp Ntirè nè Bèboɲ nə laɲ. Nà' cu sə vèə wèɲ co ɲgwii bum mok sè ɲwè bì mənzuù yi. Ye də a yè'e bɹp co wèɲ tesə ves yàvès bə bum sè co beɲ bə cək wèɲ sè vès sə dzəm ɲgòtesə ɲgùpni' avès bə zeɲ à? ¹² Mvəsè wèɲ fagè bùu mok bum sè wo dzəmgè yà' ɲgòtesə ni' awo bə zeɲ yà'a, a nə ye co wèɲ

fa to ntòvès. Mù cèp-a sè ve'nə, ka də mù sə lɛŋ weŋ də wèŋ fa mɛ yeŋ. Mù a dzəm də mù ye nsàp ŋgə' nə fòpwe' nè'nə mù bə tu am. Mù ye ŋgə' ve'nə ya kà də yusəmook təhə lok fa ŋwè nəmòk mandzè nè ŋgòyuk Ntirè nè Bèboŋ nè Jisòs Krèst nə duk. ¹³ Wèŋ rìŋtse' də, bùu sè wo fàkgè mùmve' ndap Nwì nè ghaŋ nə zùgè yàwo sè' zuzuu sè bwìiŋ jə vègè mùmve' mbwa sə. Bùu sè wo fàkgè yàwo mve' fa Nwì satikà' sè bwìiŋ jə vègè yà' yà'a zùgè ma nè njàwo ca sè'. ¹⁴ Yà' mègù sè yəyərè bə bùu sè wo tsòhogè yàwo Ntirè nè Bèboŋ nə. Tà Jisòs Krèst a fa ñàŋ laŋ də bwìiŋ fa yà'wèŋ bum sè co wo tesə ni' awo bə zeŋ sè'.

¹⁵ Mù sə kək-a lis də bwìiŋ fa mɛ bum sè mù dzəm fana yà' kà bə jòŋ ye. Anə geŋ, mù ka yu am ŋwè nəmòk ve'nə sè duk yuk fa. Mvè'nə mù sə còm yè'sə, ka də mù gù ve'nə ya wèŋ fa mɛ bum sè yà' tse' ŋgòye yàm sə yeŋ. A ye-a də mù fek weŋ bum yà'sə fana kaco mù kum fe'lə ŋgùŋ də mù gù fa weŋ yumok wà mok yeŋ. Bògha' də mɛ kpɛ lɛ kpɛ nə noŋsə ŋgòfek weŋ ve'nə. ¹⁶ Mù tsòho fagè-a bwìiŋ sè Ntirè nè Bèboŋ nə fana mù ka ŋgònèni' bùu zeŋ tse', bùusè Nwì a tsè tse' mù bə zeŋ yi. Ye də mɛ kà-a bwìiŋ ncèp Ntirè nè Bèboŋ nə tsoho fa fana ye də mù cu bup. ¹⁷ A ye-a də mù ànə tsərə kok gu-a sə vèə mù ŋgòtsòho ncèp ènə bwèrɛ mù sə kək lis də mɛ tse' tsoŋ swe' fo'. Nə yeè nə də mù à ka yà' mù tsərə kok, Nwì a fa fàha yè'sə ndzə bohòmù yi. ¹⁸ Swe'e sè mù sə tse' fo' yà? Swe'e yàm mègù də mɛ tsoho fa bwìiŋ ncèp Ntirè nè Bèboŋ nə wà. Nà'a njo nè

mù kà bwìŋ də wo fa mù bum sè yà' tse' ngòye sè yàm fekgè sè.

¹⁹ Mù cu yè'e, mù ka ŋkwèŋ yeŋ. Nwè nəmòk ka mù yi tse'. A ye-a sè vè'nə fana mù a gù būsə ni' àm co ŋkwèŋ bohòbwìŋ pwe'. Mù a gù vè'nə ya mù jəŋ və bwìŋ ŋkùuŋ bohòTà Jisòs Krest.

²⁰ Mù ye be'lə ves bùu Jus wèŋ, mù sə gu lo bum sè' co wo. Mù gù vè'nə də ya mù jəŋ və wo ngòbè'lòTà Jisòs Krest. Lùuk sè Nwì à fa Musì yà'a ka mù ko kiiŋtse'. A ye-a sè vè'nə fana ghà nè mù cu be'lə ves bùu sè lùuk sə kotse'gè wo fana mù sə gu yàm sè' co yà' sə kotse' mù sè'. Mù sə gu vè'nə də ya mù jəŋ və wo ma nè Jisòs Krest.

²¹ Ghà nè mù cu be'lə ves bùu sè wo ka bùu Jus yeŋ, sè lùuk Nwì ka yumok bohòwo tse' fana mù gu sè' co wo. Mù sə gù vè'nə də ya mù jəŋ və wo bohòJisòs Krest. Mù gù vè'nə, kà yà'sə də mù sə kà Nwì wəp yeŋ. Yusə də mù sə nonjsə yusè Jisòs Krest à cèp yi. ²² Nə ye fe'lə sè' də mù kə cu be'lə ves bùu sè ŋkərèə awo ka gugun bə ma nè Nwì yeŋ fana mù sə gu sè' mvè'nè wo sə gùu. Mù jəgè ni' àm co wo vè'nə ya mù gu mandzè nè də a ye-a sè yà, mù be' ko jəŋ və mali bùu mok ngòkè tse' lùŋ nè Nwì nə. ²³ Yè'sə pwe'fo', mù sə gù mègù yà' njo Ntirè nè Bèboŋ nə, də ya mù nè kə tse' bəbo nè nà'a vègè bohòbwìŋ njo Ntirè nè Bèboŋ nə.

²⁴ Wèŋ rì də bwìŋ cagè caŋ, ŋga wo bwìŋ ŋkùuŋ fana ŋwè nè yi caŋ tè nə kə zù mantombii nə megu nè mò'fis. Ye də wèeŋ caŋ gugun ya wèeŋ kə tse' lələ' nə. ²⁵ Nwè nè yi dzəmgè də yi nə caŋ caŋ cugè ngòfùhə, yi kà bum nduk

sə gù kɛ', də ya yi tse' ɲàɲ. Yi gù yè'sə vɛ'nə pwe'fo' ɲa wo nə lak yi bə yu səmok wà sè yà'a nə bup. Lələk njàvès nè a sə kùk də a nè kè tse' nə nà'a kà bupgè. ²⁶ Bohòmù yàm, mù sɛ ca lo mègù rərəɲ jurr, ya mu kə dzeɲ mvwe' sè wo kè lèsəgè sɛ. Mù ka co ɲwè nè yi sɛ mà' kɛ'cà ndò' wà, nə kà yusè yi də yi ta sɛ ta yeɲ. ²⁷ Mɛ fagè ni' àm nsàap ɲgə'ə sè fòpwe', də ya mù kotse' nà' cùk ɲgòye kəkùrè bə fàha Tà. Ya kè dzeɲ nùu, wo kà mù nè mù sɛ tsoho Ntirè nè Bèboɲ mù nə də mù ka yàm kəkùrè yeɲ duk fa.

10

Ngə'ə Sə Yà' A Və Bohò Bwe Izùre Ye Ntip BohòVès

¹ Bwema am wèɲ, mù sɛ dzəm də wèeɲ tsərə tse' yusè yà' à ye bohòtácicii avès wèɲ sè wo à yù Musi. Mvè'nè wo à sɛ gí dzòɲ kɛ'cà ɲgəà fana mbàk mòk à sɛ nìɲ lòfa wo mandzè. Wo pwe' à lò, nə kə to ndzəp nè wo togè nà' də <<Ndzəp nè bəbaɲ>> nà'a sɛ kùhu. ² Mvè'nè wo à yù lòmbàk ànə, nə kə to ndzəp ànə fana yà' à ye bohòwo yà'sə co nsàp bàpte mòk ya wo bùuɲ bùu Musi wèɲ. ³ Wo lòɲ fo' à zu zuzu sè Nwì à sɛ tum fa tsə wo mabu. ⁴ Wo pwe'fo' à no ndzəp nè Nwì à sɛ fa wo yi. Ndzəp nè wo ànə no à sɛ tesə ndzə wohò. Wo nè ndzəp à sɛ tesə nja nə à ye yà'sə co yumok ɲgònìtsè' gèsə lòbohòJisòs Krèst bə tu ye. Yi à ye bə yà'wèɲ ghà nè wo à sɛ gíhi nə. ⁵ Wo ànə ye mvəsè Nwì à gù bohòwo vɛ'nə pwe', mok ye mɛɲgorè ànə ɲkàuɲ sè wo à

gùu Nwì jok. Wo ànə gu vɛ'nə fana wo kpɛ ram noon wɛs ɲgəà anə.

⁶ Bum sè yà' ànə ye yè'sə sə nitsè' fa vesùwèŋ də kà də vesùwèŋ dzəm ɲgògù bɔp mvəsè tàcicii avès wèŋ à gù yà'a duk. ⁷ Mok mɔŋgorè wo anə à sə gù mok bə rùm wèŋ. Yà'a mvè'nè wo à còm ndzənə ɲwàk Nwì də, <<Bùu sə wèŋ à cu sə nze, nə zɔ, nə no, nə lokok mɔtsè ɲgòkàan fa rùm awo sə dzeŋ.>> Kà də wèŋ sə kuksə rùm mvè'nè wo à gù yà'sə duk. ⁸ Mvèk mòk ànə ye sè', sè wo à sə ko sàhà. Wo à kpɛ nùmbu nè mò'fis co bwìŋ ncùhù hum ba-ncòp-te' njo sàhà ènə. Ye də vesùwèŋ kà mvəsè wo à gù yà'sə gù. ⁹ Mvèk nəmòk à ye fe'lə sèmok, wo sə mùmsə Tà Nwì fana wo sə cwəŋ yusè Nwì gù fa wo cwaa. Wo à cwà vɛ'nə, Tà Nwì gù no lurə zə wo. A kà də a cwəŋ yàvès Nwì duk. ¹⁰ A kè dzèŋ fe'lə mvèk nəmòk sèmok, wo cep ɲwəm kɛ'ca ɲwəmə. Masinjà Nwì nè yi zəgè ye bwìŋ à kè zə wo. Vesùwèŋ kà co wo à ɲwəm yà'sə ɲwəm.

¹¹ Bum sè yà' à ye yè'sə pwe' yà'a ɲgònì fa bwìŋ də wo kərə. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ɲwàk sè' də ya a sə jəŋ ɲkərə, bùusè a cu bə mvèk nè nzeŋgònə nà' kɔəp ɲgòmèe. ¹² Ye də a ye-a ɲga ɲwè nəmòk sə tsərə də yi gɔgɔŋ fana yi jəŋ ɲkərə ya kà də yi gbɛ duk. ¹³ Məmumsè mòk ka bohòwèŋ nè də nà'a kà bohòbwìŋ pwe' vègè və yuk. Yusè də, məmumsè vè-a bohòwèŋ, Nwii nè kà mè'rè də nà'a ghak wèŋ mè'rè, bùusè yi ɲwè nè zìnə. Məmumsèə vè-a bohòwèŋ, yi nè gu fa wèŋ mandzè nè co wèŋ təəŋ, nè ghak nà'.

Bwiiŋ Me'rə Nzak Bum Rùm

14 Nge' ntum am wèŋ, nà'a njo nè mù sə ləŋ weŋ də kà də wèeŋ tse' bo sənə rùm duk nə. 15 Mù sə cèp bohòwèŋ co bùu sè wèŋ tse' ŋkərè mù tuhù wèŋ, wèeŋ tsərə-a yàwèŋ sè' də bum sè mù sə cèp yè'sə zinə kè ka' ε. 16 Ghà nè vesùwèeŋ zùgè Losopà mvwe' mò'fis, vesùwèŋ sə kwasə Nwì bə ŋgàp nè a nogè fo' nə. Vesùwèeŋ no nəno sə, ye də a sə be'lə ves Jisòs Krəst wèŋ mvwe' mò'fis ndzə mvwe' nduəm ye. A zù brəd ye də a sə be'lə bə ni' Jisòs Krəst sè', kè ka vɛ'nə yeŋ ε? 17 Yà'a nitsè'gè də vesùwèeŋ mò'fis bùusə ntuk brəd nè a zùgè nə ye mègù nè mò'fis, a benə pwe', nə zù nà'. 18 Wèeŋ tsərə-a bùu Jus sè wo zùgè njàap sè wo jə vègè yà' ŋgòfa satikà' bohòNwì bə zeŋ yà'a nè. Wo zù yà' vɛ'nə, ye də wo bə Nwì wèeŋ mvwe' mò'fis sè'. 19 Yè'sə sə nitsè' yè'sə da? Co yà' sə ni də rùm bə zuzuu sè wo jə vègè mvwe' rùm sə yà'a yumok sè gugəŋ à? 20 Ka', ka vɛ'nə yeŋ lok. Yusè mù sə duk sə də, bùu sè wo ka Nwì riŋ fagè satikà' njàwo ŋa wo sə fa nà' yà'sə bohòyòŋsəə ze', kà Nwì ye. Yusə də mù ka dzəm də wèŋ ze' wèeŋ ye mò'fis dzəm. 21 Aco ŋwè no ŋgàp nè Tà Jisòs Krəst, nə kə buuŋ no fe'lə ŋgàp nè ze' wèŋ yè'sə va? Kènə də aco ŋwè zù zuzuu bə Jisòs, nə kə zù be'lə fe'lə bə ze' va? 22 A bəboŋ də a gu bum sè co yà' gu Tà yi jok à? Wèŋ tsəm də a tse' nàŋ nə ghak Nwì à?

*Gù Mègù Yusè Co
Yà' Təsə Bùu Mok Sè'*

²³ Mù duk to mantombi fa' də bùu mok sè mən̄gorè wèŋ sə duk də, yusəmok sè co wo dzəə bùè. A zìnə də yusè co wèŋ dzəə bùè, megu də a sè' zìnə də kaco bum pwe' tēsə ŋwè yēŋ. Yumok ka bohòwèŋ ŋgòdzəə yēŋ, a zìnə, megu də bum mook yo sè aco yà' gū ŋwè yi kà gūgūŋ bə bum sè ma nè Tà Jisòs Krèst ye. ²⁴ Kà də ŋwè sə kək lis ŋgògù mègù yusè yà' sə bo yi yìyi duk. Yi gū yusè co yà' tēsə bùu mok sè'.

²⁵ Wèŋ yə-a ŋga wo sə sèŋ njàp m̄ntèèŋ, wèŋ ywìŋ zɹ dədok, nə kà yumok fek. ²⁶ Mù duk yè'sə bùusè wo à còm ndzənə ŋwàk Tà Nwì də,

<<Nwì tse' nzen̄gònə bə bum sè yà'a sənə ŋgònə pwe' yi.>>

²⁷ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk nè yi ka krètèŋ yēŋ to wu də wu kə zɹ zɹzɹ m̄nda'à yi, wù dzəm, nə geŋ, fana yusè yi fa wu pwe' wù zɹ yà' dədok. Kà də yà'a bəboŋ kè bɹp àlɛ' sə fek kɛ'cà. ²⁸ Nə ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk duk fa wu də, <<Njàp ànə njàp rùm,>> fana wù kà zɹ. Wù tɛŋsə vɛ'nə njo nè kàmòk ŋwè ànə nə duk də wù sə gù bɹp. ²⁹ Wu nə me'rə zɹzɹ yà'sə vɛ'nə bùu tu ŋwè mòk, anə ka-a bùu tu yòyēŋ. Kàmòk aco ŋwè nəmòk fek də, <<Aco mù cum yàm co ŋgà ndapndzəm bùu tu ŋwə nà' mòk àlɛ? ³⁰ A ye-a ŋga mù kwasə Nwì bə zɹzɹ, nə zɹ yà', yaŋ bùu mok fo' yà ŋkuŋ wo duk də mù gù bɹp, ŋga mù kwasə Nwì bə zēŋ laŋ ɛ?>> ³¹ Nè mù tse' ŋgòcèp fəsə də, bəboŋ də a ye-a ŋga wù sə gū-a sè yà pwe', gù yà' bə mandzè nè bwìiŋ yə, wo kuksə Nwì. ³² Jəŋ ŋkərè də wèŋ kà yusəmok

sè co yà' sə yɑŋsə ɲwə nəmòk ntəm gù. A dzəm ɲgəɲgàɲ ye ɲwəθ Jus kè ɲwè lakmvum, kènə bùu cos àɛ, wèɲ kà də wèeɲ gu co ntəm bɔp wo duk. ³³ Bohòmù yàm, yusè mɔ gùgè pwe', mù sə lap mandzè nè co də mɔ gu ndàaɲwè pwe' yi kwa. Mɔ kà yàm bə yusè də yà'a nə tɛsə mɔ mɔmù tsərəgè, mɔ tsərəgè yàm bə yusè aco yà' tɛsə bwìɲ ɲkùuɲ. Mɔ gùgè vɛ'nə də ya mɔ jəɲ və wo bohòNwì, də ya wo tse' lùɲ.

11

¹ Ye də wèeɲ bɛ' kùugì am mvə'nə mù sə bɛ' kùugì Jisòs Krɛst.

Bəba Lok Tu Awo ɲkuɲ Nə Kùksə Nwì

² Mù kwasə wɛɲ wùriɲ bùusè wèɲ sə tsərə mali ncèp àm, nə sə gu bum sè mù à yə'rə wɛɲ. ³ Yusəmok cu sè' sè mù sə də wèeɲ rɛɛɲ bə zɛɲ. Yusə də, ɲwə nè yi tu bohòɲwəmbaam Jisòs Krɛst. ɲwəmbam nə ye bwi ye tu bohòɲwàɲwè, Nwì ye tu bohòJisòs Krɛst yi. ⁴ Ye də, a ye-a ɲga ɲwəmbam sə gù pìriyà kènə də yi sə tsoho ncèp Nwì mvwe' sè bwìɲ sə kùksə Nwì, nə ta tse' tàm fana ye də yi sə fa marè'tu bohòJisòs Krɛst nè nà'a tu bohòyi nə. ⁵ Bohòɲwàɲwè ye, ma ɲje zok də yi sə gu-a bum yè'sə, yi kiɲlok tu ye. A kà-a vɛ'nə ye, ye də ɲwà ànə sə fa marè'tu bohòɲwəmbam nè nà'a tu bohòyi nə.* Zok ka bohònsàp ɲwà ànə bə nè yi kom sù màk fis tu ye kpoɲo, kpoɲo yeɲ. ⁶ A ye-a ɲga ɲwàɲwè duk

* **11:5** 11:5 Ghà nè wo à còm ɲwàk nè'e à ye ɲga bàà sè wo lògù tse' ɲgòlok tu awo lo'o.

də yi kà tu ye kì lok fana ye də yi kom kpo'rə yà'. A rì tse' bəboŋ də a yu marè'tu bohòŋwàŋwè ngòkom kpo'rə tu, ye də yi kiŋ lok yà' kii.

⁷ Njo nè ka bəboŋ bohòŋwəmbam ngòlok tu ye yeŋ nə də, ŋwəmbam tse' nsəsəə Nwì. Nwəmbam nitsə'gə mvə'nə kəkuk nè Nwì cu fana ŋwàŋwè sə niŋtsok ye mvə'nə kəkuk nè ŋwəmbam cu. ⁸ Wèŋ rì də, Nwì ànə jəŋ vəp ŋwəmbam, nə gɥ ŋwàŋwè bə zeŋ, ka də yi à jə vəp ŋwàŋwè, nə gɥ ŋwəmbam bə zeŋ yeŋ. ⁹ Yumook sè' də, Nwì ànə gɥ ŋwàŋwè bɥu ŋwəmbam, ka də yi à gɥ ŋwəmbam bɥu ŋwàŋwè yeŋ. ¹⁰ Ye də a bəboŋ də ŋwàŋwèe kiŋlok tu ye ngònitsə' də yi ka tu bohòŋwəmbam yi yeŋ. Yi gɥ ve'nə ya ntəm kà masinjàa Nwì yaàŋ. ¹¹ Mvə'nə bum yè'sə ve'nə kà də wèeŋ swi yè'e duk. Ncu àvès nè ves Tà Jisòs wèŋ ènə, ŋwəmbam tse' ngòye sè', ŋwàŋwè ye sè'. Busə wo sə fak bo bə bo. ¹² A rì də yè'sə zìnə bɥusə Nwì ànə jəŋ vəp ŋwəmbam nə gɥ ŋwàŋwè bə zeŋ, ŋwàŋwè dzə fe'lə bwi ŋwəmbam sè'. Bum pwe' vègə bohòNwì.

¹³ Wèeŋ kək ja'a na yàwèŋ sə fenə sè' è. Co a bəboŋ bohòŋwàŋwè ngòlòkok təeŋ ngòleŋ Nwì mvwe' bwiŋ tu to àle? ¹⁴ A kək ja'a mègù-a mvə'nə Nwì à gɥ bum fana yà' ye də a marè'tu bohòŋwəmbam ngòtse' nɥəmtu sè səsap. ¹⁵ Bohòŋwàŋwè ye yà'a bohòyi bum ŋgwèŋ busə Nwì à fa wo nɥəmtu ya wo lok tu awo bə zeŋ. ¹⁶ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk cu, nə də yi fenə bum yè'sə fana ŋgəŋgàaŋ riŋ də vès,

nə ye bùu cos ma fòpwe', vès tse' mègù yàvès mandzè nè mò'fis ngòkùksə Nwì bə zeŋ.

Ntip Bə Nzak Losopà

(*Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20*)

¹⁷ Yu nè mù sə də mɔ tip weŋ bə zeŋ ŋga'a nè'e, kaco mù kwasə weŋ bə zeŋ kwasə yeŋ. Yusə də, bə mvək nè wèeŋ kə be'ləgè ngòkùksə Nwì fana wèeŋ sə gɔ ghak fo' bɔp. ¹⁸ Nè mò'fis də, bwìŋ a tsə' mɔ də wèeŋ və mvwe' mò'fis co cos, wèeŋ ye cù zəzok, nə ga'a bəbòp bəbòp. Yusə wo a tsə' mɔ yè'sə sə yəeŋ bohòmù co a zìnə. ¹⁹ (A zìnə də cù zəzook bɔp, megu də nà'a gùgè ghà mòk yi ŋkuŋ wù rì ŋwè nè yi zìnə mɔŋgorè wèeŋ anə.) ²⁰ Wèeŋ kə be'ləgè mvwe' mò'fis ngòzɔ fana wèeŋ kà yà'sə Losopà zùgè. ²¹ Mù duk vɛ'nə bùsə wèeŋ zùgèə, ndàaŋwè pwe' sə zɔ sè ye, nə kà mòk tək. Wèeŋ gù vɛ'nə, bùu mok sə waŋ njè ŋga mok sə jùhɔ də wo no cà cù. ²² Kwɛ'fò! Wèeŋ jə bùsə ndap Nwì co yusə wà, nə sə fa bùu sè wo ka yumok tse' marè'tu bùu yà? Wèeŋ ka ndap co wèeŋ zɔ nə no fo' mvè'nè wèeŋ dzəm tse' à? Wèeŋ dzəm də mɔ duk yè'sə daa? Co mɔ kwasə weŋ bə nsàp nè wèeŋ sə gù ènə à? Njò'ò, mɔ nə kà weŋ kwasè.

²³ Mù à yə'rə fa weŋ bum sə Tà Jisòs à nitsè' mɔ laŋ. Yusə də à ye nòoŋ bə ndzəm nè wo seŋ Tà Jisòs nà'a, yi jəŋ bred, ²⁴ nə kwasə Nwì bə zeŋ. Yi ànə kwasə wes Nwì, yi bə'rə nà', nə cep də, <<Nè'e ngùpni' àm nè mù fa nà' bùu wèeŋ. Wèeŋ sə gùhɔ vɛ'nə, ngòtsərə tse' mɔ.>> ²⁵ Wo ànə zɔ wes fana yi jəŋ ŋgàp nə, nə cep sè' də, <<Ŋgàp

nè'e rùk nè fi nè nà' kì ñge' ndzənə nduəm am. Ghà nè wèñ no ñgàp nè'e pwe', wèñ sə tsərə tse' mɛ.>>

²⁶ Ye də ye jəñ ñga'a tətè kə dzeñ nùmbu nè Tà Jisòs nè bwìñ foho vèə, ghà nè wèñ zə bred nè'e nə no ñgàp nè'e pwe', ye də wèñ sə nitsè' fa bwìñ yà'sə kpɛ Tà Jisòs nə. ²⁷ Ye də a ye-a ñga ñwè nəmòk zə bred ènə kè no ñgàp ye nə bə mandzè nè nà' ka bəboñ yeñ fana ye də ñgèñgàñ cu bɔp bə ni' nə ye nduəm Tà Jisòs. ²⁸ Ye də ñwè nè yi duk-a də yi zə bred nə, nə no ñgàp nə fana yi fek ni' ye bəboñ ñkuñ yi zə yà'. ²⁹ Busè ñwè nè yi zə-a ñga yi kà ñgùpni' Tà Jisòs tsərəgè fana ye də ñgèñgàñ sə to naañ nzak mɛ tuhù yi. ³⁰ Nà'a njo nè bùu awèñ sə yaa ñkùuñ, mok ye wòwo fana mok sə kpɛ kpɛu jwan. ³¹ A ye-a də a fek ni' avès bəboñ ñkuñ nə zə yà' fana ye də Nwii nə kà vesùwèñ bə nzak be'. ³² Njo nè Tà Nwii sakgè ves, nə yeñsə ves ñgə' a yegè ñgòrəñsə fa ves jòon avès. Yi gù ve'nə ya nùmbu nè yi vè ñgòkè sak nzeñgòn fana yi kà ves bə bùu sè wo gbɛ nzak bohòNwi be'lè. ³³ Bwema am wèñ, ye də ghà nè wèñ kə be'lə ñgòzɛ Losopà fana boñ də wèñ tək bwema mok wèñ wo və wes ñkuñ. ³⁴ A ye-a ñga ñjè sə ya ñwè nəmòk fana yi zə və beñ ye mɛ nda'à yi ñkuñ nə və. Yi gù ve'nə ya ñga wèñ kə be'lə mvwe' mò'fis fana Nwi kà weñ bə nzak be'.

Mɛ vè ñkuñ vesùwèñ cep bə bum mok sè wèñ à com fek mɛ yà'a lan.

*Bùu Cos Wèeŋ Co Ni' Nè Mò'fis
Nə Tse' Bòp Zəzok*

¹ Bwema am wèŋ, yumok sè mù sə dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə zɛŋ, a bə nzak ŋkərè nè Yòŋsè Nwii fagè bwìŋ ŋgògù bum bə zɛŋ. ² Wèŋ rì də à ye mantombi fa' ŋga wèŋ ka bohòJisòs ntòdzəm, wèŋ à sə jàm kɛ' bə mandzè zəzok. Wèŋ yuŋ kɛ' lo rùm sè wo ka cù cèpgè wèŋ nduk. ³ Ye də wèeŋ rɛɛŋ bə zɛŋ də, a ye-a ŋga Yòŋsè Nwì sə gù-a ŋwè nəmòk fana kaco ŋgèŋgàŋ duk də, <<Ndòo bɛ' Jisòs>> yeŋ. A sè' də kaco ŋwè duk də, <<Jisòos Tà>>, ŋga Yòŋsè Nwì sə kà ŋgèŋgàŋ yi gù yeŋ.

⁴ Ncèp nè mù anə yeto bə zɛŋ nà'a də, Yòŋsè Nwii fagè bwìŋ ŋkərè ŋgògù bum bə mandzè zəzok. Yòŋsè Nwì nè yi sə fa bwìŋ ŋkərèə yè'sə mègù yi nè mò'fis. ⁵ Fàha sè ŋgòfàk bohòTà Jisòos sə zəzok. Tà Jisòs nè wo sə fàk bohòyi nə, yi nè mò'fis. ⁶ Bwìŋ tse' mandzèə sè ŋgògù fàha Nwì bə zɛŋ zəzok. Ŋga gàpsə fa bwìŋ ŋkərè nè ŋgòfàk bə zɛŋ vɛ'nə Nwì nè mò'fis. ⁷ Fana Yòŋsè Nwii nì fagè ŋwè nè mò'fis yumok də ya nà'a jəŋ yu ànə, nə tɛsə bùu ye sè wo à dzəm bə zɛŋ pwe'. ⁸ Yòŋsè nə fagè ŋwè nəmòk ye mandzè nè ŋgòfa bwìŋ ntip nè bèboŋ bə bum sè ma nè Nwì, nə fa mòk ye ŋkərè nè ŋgòyərə rɛŋsə fa bwìŋ bum Nwì. Yè'sə lòoŋ ŋga sə fa gù Yòŋsè Nwì nè mò'fis. ⁹ Yòŋsè Nwì nə fagè ŋwè mòk ŋàaŋ sè ŋgòtse' rì nsàp dzədzəm nè də Nwii nə gù tsoŋ li yusə yi fek nà'. Yi fa ŋwè mòk ye nè də aco yi luŋsə ŋgà yiyaŋ. ¹⁰ Bùu mok tse' yàwo ŋàaŋ sè ŋgògù bum sè yà'a maŋgəŋgèŋ, mok ye yàwo sè

ngòcèp rì bum mok sè Nwì tsoho fa wo yà' yi nga gù sè Yònsè Nwì nè mò'fis nè. Bùu mook ngàa rì dè yu yè'e yà' vè bohòYònsè nè, yè'e sè yà' ka bohòYònsè vè. Nwè mòok nè aco yi cèp rìṅ ncèp lak mok sè bwìṅ kà yà' yukgè fana mòk ye ye nè ngòtsòho rēṅsə fa bwìṅ yusè mòk nè cèep sə. ¹¹ Ye də sənə bum sè a sə gù yè'sə pwe'fo', Yònsè nè yi fa ṅàṅ də bwìṅ gū vɛ'nə nè, yi mègù yi nè mò'fis. Yi fagè ndàaṅwè pwe' ṅàaṅ sè nà' zok yìiyi mvè'nè yà' bòi yi ngòfa nà'.

Fəfaa Sè Zəzok Sə Sə Fak Mègù Ndzənə Ni' Nè Mò'fis

¹² Aco a fuhū ja'a nsàap fəfaa yè'sə bə ni' ṅwè. A rìṅ də ni' ṅwè tse' bòp zəzok. Nà'a ye-a sè zəzok vɛ'nə ṅga nà' gù nè mò'fis. Bòop sə pwe' be'ləgè mvwe' mò'fis ngòye ni' nè mò'fis. Yà' mègù bohòbùu Jisòs Krest wèṅ sè' vɛ'nə. ¹³ Vesùwèṅ mok bùu Jus, mok bù lakmvum. Mok ṅkwèṅ, mok kà ṅkwèṅ ye. Vesùwèṅ lònṅ à bùuṅ co ṅwè nè mò'fis ghà nè wo à bàptəsə ves bə yònsè nè mò'fis nè. A sè' yònsè ànə nè a jə nòṅsə nà' sə ntùù vès.

¹⁴ Ni' ṅwè mò'fis, ṅga nà' tse' bòp ṅkùuṅ ṅkuṅ yi ye ni' nè mò'fis nè. ¹⁵ A ye-a ṅga kù duk də, <<Njo nè mù ka bo yeṅ àlɛ, ye də mù ka mok bòp ni' yeṅ.>> Yà'sə nè kà kù də wo kà bòp ni' mamòk yeṅ gù. ¹⁶ A ye-a də ntu' duk də, <<Busè mù ka yàm lis yeṅ, ye də mù ka ma ni' ṅwè mok yeṅ.>> Aco yà'sə kupsə ntu'u sə à? ¹⁷ Tsərə-a yàwèṅ sè' də ni' ṅwè ànə ye megu-a liis lis, yi yuk bum bə yà? Kè a ye-a də ni' ṅwè pwe' à ye mègù

ntu'ù ntu', yi rəmsə bum bə yà? ¹⁸ Nwì ànə ka vɛ'nə gù. Yi à gù nònɔsə ni' nə nja zəzok mɔvènə yà' à bɔyi. ¹⁹ A ye-a də ni' ɲwèe ye megu lònɔ ɲsàp yu nè mò'fis, kaco wù to nà' də a ni' ɲwè yeɲ. ²⁰ Yusə də ni' tse' bòp zəzok ɲga yi mègù ni' nè mò'fis.

²¹ Kaco lis duk fa bo də, <<Mù ka fàk vesù tse'>> yeɲ. Kaco tu duk fa kù də, <<Mù ka fàk vesù tse'>> sè' yeɲ. ²² Yusə də, ma ni' ɲwè nè a tsəmgè də nà' ka fàk tse' nə, kaco a cum to jì zeɲ yeɲ. ²³ Ma ni' sè vèes tsərəgè də yà' a momjo yà'a, a jə ghakgè ɲkərè sè' bohòma nà'nə. Ma ni' nè bwìɲ yə-a nà' marè'tu ko ves nà'a, a təhə bònɔsə lo' ghakgè sè' zeɲ. ²⁴ Vesùwèeɲ təhə lok yà' vɛ'nə, nə kà ni' nè ma nè bəbɔɲ nə yumok təhə lok fa. Nwì à gù ni' nə vɛ'nə yi də ma ni' sè a jəgè yà' co yusè wà sə vesùwèeɲ jə ghakgè ɲkərè sè' bohòwo. ²⁵ Ye də ni' ɲwèe kà ma mòk co də nà' ka fàk tse' jəgè. Nà'a jəgè ma nè fòpwe' də nà' tse' yumok ɲgògù fa mòk. ²⁶ Ni' nə ma mòk sə yə-a ɲgə', wo ye lo ɲgə' nə sè wo pwe'. Ma mòk cu-a bəbɔɲ, bɔɲ lo wo sè lònɔ fo'.

²⁷ Yusè mù sə duk sə də, wèɲ pwe'fo' mɔvwe' mò'fis, wèeɲ ni' Jisòs Krest. Nə ye sè' də ɲwè nè fòpwe' tə yà'a co ma ni' ye nə ma mòk. ²⁸ Nwì a fa bùu sè wo ma ni' Jisòs Krest mòk yè'sə fàk zəzok. Yi fa mantombi də mook ɲgàa ntum Jisòs, bɛ'ɛ wo ɲgàa tsòhòbum Nwì wèɲ, nè tɛ' cica wèɲ. Mok ye mali ɲgàa gù maɲgəɲgèɲ, ɲgàa gù bwìɲ lokok mɔvwe' yiyaɲ, ɲgàa tesə bwìɲ wèɲ, bùu sè aco wo benə riɲ bwìɲ ɲgòfàk mɔvwe' mò'fis, nə ye bùu sè aco wo cep ncèep lak mok

sè wo kà yà' rigè wèŋ sè'. ²⁹ Kaco bwìŋ pwe'fo' tse' kūrə ɲàŋ ɲgògù nsàp fàk nè mò'fis yeŋ. Aco bwìŋ pwe' ye ɲgàa ntum Jisòs kè ɲgàa tsòhòbum Nwì kè cicà àlɛ' à? Ka', kaco ye vɛ'nə yeŋ. Kaco bwìŋ lòoŋ ye ɲgàa gù maŋgəŋgèŋ, ³⁰ kè ɲgàa lòkoksè bwìŋ mvwe' yiyaŋ bə ɲgàa tesè bwìŋ yeŋ. Nə ye sè' də kaco bwìŋ pwe' ye wes ɲgàa cèp rì ncèep lak sè wo ka yà' rì, sè' yeŋ. Kaco bwìŋ pwe' tsoho rɛɛŋsə riŋ fa bwìŋ ncèep lak yè'sə sè yeŋ. ³¹ Nə ye də bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ kək megu lis awèŋ bə ɲkərəə sè wèŋ rì də yà' bògha' zəŋ sə.

Dzədzəm Mantombi

Mɛ niŋtsok fa wəŋ yusè yà' tə mantombi sə.

13

¹ A ye-a də ɲwə nəmòk riŋ ncèep lak bwìŋ pwe', nə yuk bə ncèep masinjàa Nwì sè', nə kà bwìŋ dzəm, ye də yusè yi sə cèep pwe' mègù co ɲkɛ mòk sə cəp gham wà. ² ɲgəŋgàaŋ tse'-a sè ɲàaŋ sè' ɲgòcèp rì bum mok sè Nwì tsòho fa yi yà' yi, yi riŋ bum pwe', nə riŋ bum sè yà' cu sèswihì, nə tse' dzədzəm nè də yi duk-a də nda nè'e coho fa', nə kə təŋ fa', nà' coho, nə kà bwìŋ dzəm, ye də yi ɲwə nè wà. ³ A ye-a sè də yi gəp wes fa bwìŋ bum ye pwe', nə fa ni' ye də wo tɛŋ nà', nə kà dzədzəm bohòbwìŋ tse' fana ye də bum sè yi gù yà'sə pwe' nə kà yi tesè.

⁴ ɲwə nè yi tse'gè dzədzəm nə yegə yè'sə va? Yi kogə ntum, nə sə ye bəboŋ bə bwìŋ. ɲwə nè yi tse' dzədzəm nə yi kà də ɲwə nəmòk ghak yi bùu yàlɛ wagè, yi kà nsàp cù nè də <<Mù a gù

ve'ε, mù a gù ve'ε mù>> sə tse' ke'cà, nə kà ni' sè' sə nè. ⁵ Yi kà capgè, yi kà wi' yegè, yi kà nènàk jòkgè, nə kà bup sə ntuù yi nònsè. ⁶ Yi kà bà'lo nga ηwè nəmòk gù bup dukgè. Yi kwa mègù nga yi yə də ηwè gù yusè yà'a bəboη. ⁷ Yumok kà dzədzəm ghakgè. Yi tsərəgè bəboη bohòbwìη, yi naanğè tu də bwìη nə buηη bəboη. A bup-a yi sè yà, yi kà ηgògù bəboη teηsè.

⁸ Nwèè tse'-a sè ηàaη sè ηgòcèp rì bum sè Nwì tsoho fa yi yà' yi, nə cep riη bə ncèep lak sè yi ka yà' yə'rə yuk, nə tse' ηkərə nè Nwì a fa yi nà' ηgòrēη bum ye bə zeη, fana yà'a nè kè mè ntsə'mòk. Dzədzəm kà ye lè yukgè. ⁹ Yusè də ηkərə nè Nwì fa bwìη ηgòrēη bum Nwì bə zeη, nə ye nè ηgòtsòho bum sè Nwì tsè' fa ηwè yà' yi, yè'e pwe' lè. ¹⁰ Sè yà'a dak kè vè ntsə'mòk fana, sè lè yè'sə nom bisə. ¹¹ Yà' mègù sè' mvè'nè mù ànə ye mweηke', mù sə cep cù, sə kək bum, nə sə tsərə bum sè' co mweηke'. Nè nga'a nè mù a buηη ηwè laη nè'e, mù ka fàk bə bum bweηke' mok tse' fe'lə. ¹² A sə yə bum nga'a ntòjəjarè, mvək ànə dzèη nùu, a nə ye bum mok co wù yə ηwè si bə si. Nkərə nè a tse' nga'a nè'e a sə rì bum bə zeη bès ma mò'fis. Mvək ànə kè wès nùu, a nə riη bum pwe' nè pwe' co mvəsè Nwii rìgè ηwè yè'e.

¹³ Ngòlèsə, a rì də bum cu te' sè yà'a nè kà kè lè yuk. Nè mò'fis, dzədzəm nè ηgònaaηtu bə yusè lis ka yà' ye yuk. Nè baa ηgòsə kək lis də Nwii nè gù fa ves yusè yi à duk. Nè te' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi.

14

Fàk Bè Nkèrèè Sè Nwì Fa Sè Bèbon NjòTēsè Bùu Cos

¹ Láp mandzè nè njòtse' dzədzəm nə ghak nsàp yu yà pwe', nə sè kək mali lis njòtse' nkèrèè sè Nwì fagè bwìj yà'a sè', nə yè lɛ nkèrèè nè njòtsòho bum sè Nwì tsè' fa njwè yà' yi yà'a ntɛj. ² A ye-a nja njwè nəmòk sè cèp bə ncèep lak sè bwìj kà yà' yukgè, ye də yi sè cèp mègù yà'sə bohòNwì. A vɛ'nə bùusè yi cu njòcèep, njwè nəmòok nə kà yusè yi sè cèep sè yuk rɛɛj. Mù sè duk ghà nè yi nə cep bum sè bwìj ka yà' rɛɛj nja yi sè cèp bə nàan Yònsè Nwì yà'a. ³ Nə ye sè' də, njwè nè yi cèpgè ye bum sè Nwì tsòho fa yi yà' yi nə, cèpgè ye njòtēsè ye bwìj. Yi kwe'sègè wo, nə sè fisə fa wo ntəm bèbon. ⁴ Njwè nè yi cèpgè bum sè Nwì tsòho fa yi yà' yi nə cu njòcèep, yà' tēsè bùu cos wɛj. Nə yi cèpgè ye ncèep lak sè bwìj kà yà' yukgè nə cu njòcèep, yà' sè tēsè megu sè' ni' ye yìyi. ⁵ A ye-a bə vèəm yàm, mù dzəm ghak də wèen cep lɛ bum sè Nwì sè tsòho fa wɛj yà' yi, bùusè tse' ghak fàk zɛj. Mù dzəm də wèen cep ncèep lak sè bwìj ka yà' yukgè sè sè'. Mègù də yà'a bòghakgè nja wo tsoho rɛnsə fa bwìj yusè wo cèp sə. A ye-a məm̀vè' ànə fana yà' tēsè bùu cos nə.

⁶ Bwema am wɛj, a duk-a də m̀ kɛ' və nkɛ' bohòwɛj nja mù sè cèp ncèep lak sè bwìj sè kà yà' yuk, a nə bon fo' yà? Mù də anə bon megu nja mù tsè' wɛj yumok sè yà'a fi, kè tsoho rɛnsə wɛj nkèrèè, kè tsoho fa wɛj bum sè Nwì tsè' fa m̀ yi, nə fa wɛj bə ntip nkun yà' bon

àlaa. ⁷ Wèeη kùk ja'a na yàwèη sè' bə bum sè jì yòηsè co ndiηgòm kè luη yè'e nè. A ye-a ηga wo ka nà' bəboη koksə tsərə, aco ηwè yuk riη nsàp ηkì nè wo sə buk nə va? ⁸ Nə ye sè' duk də a ye-a ηga ηwè nəmòk sə fəəp ηkàp də bwiη tesə lo kə mak dzè', yi kà nà' mvè'nə fəəp rì, aco ηwè nè mò'fis tesə nà? ⁹ Bum yè'sə zìnə bə ncèpcù nè bwiη cèpgè nè'e sè'. A ye-a ηga ηwè sə cèp yumok yi kà yà' rərəη cèp fis fana yà' mègù fə ntu'ù bwiη co fèfè sə cà yi. ¹⁰ Ncèep lak sə nzeηgòn fεη ηkùəηntèη, wo cèp nè fòpwe' ηga wo sə cèp yumok nja. ¹¹ Nə ye də a ye-a də ηwèe cèp yà', mù kà yuk fana ηgèηgà nè yi sə cèp nə nə ye bohòmù co ηwè mvum. Mù ye bwi bohòyi sè' co ηwè lakmvum. ¹² A bohòwèη sè' vε'nə, wèη sə tà' vε'ε wùriη də wèeη tse' nsàap ηàaη sè Yòηsè Nwii fagè bwiη yà'a, wèeη lap mandzè ηgòfàk ghak lε bə sè aco yà' kùksə bùu cos nə.

¹³ Ye də ηwè nè yi sə cèp-a bə ncèep lak sè bwiη sə kà rεη fana yi lεη Nwì də nà'a gū yi ηgòtsòho rεηsə fa bwiη yusè yi cèp sə sè'. ¹⁴ Bùsè ηwè sə lεη na bə nsàp duk lak ànə vε'nə, ye də yi sə lεη sə ntuè yi, nə kà yusè yi sə lεη sə tsərə rì. ¹⁵ Ye də yusè aco yi gūu yu yà? Yi tse' ηgòlεη bə nsàp mandzè nè co yòηsè ye rεη bə zeη, nə lεη bə nsàp mandzè nè co ntəm ye rεη bə zeη sè'. Yi yəm ηkì bə duk lak nè bwiη sə rεη nə, nə yəm bə duk lak nè bwiη sə kà rεη nə sè'. ¹⁶ Bùsè a ye-a ηga wù sə lεη kwasə Nwì bə duk lak nè bwiη sə kà nà' rεη nə ηga bùu mok cu mùkwe'è anə sè wo ka bum cos ηkùəη rì,

aco wo duk dè <<Yà'a ye ve'nə>> va, nga wo ka reeη ne? ¹⁷ Kàmòk nga wù sè lηη kwasə bònjsə Nwì ve'ε wùriη, yà' kà bùu mok sè wèη yàwo tesè. ¹⁸ Bohòmù yàm, mù kwasə Nwì wùriη dè mù cèpgè ncèep lak sè bwìη kà yukgè yà'sə mù nè casə weη pwe'. ¹⁹ Nə ye dè a ye mù cos fana boη ghak co mù cep megu ηgii duk tàn sè aco bwìη yuk yà' nè teηsə, nè nonjsə ηgòcèp ηgii duk nduk nè nduk sè bwìη sè kà yà' reeη. Mù gu ve'nə ya mù yə'rə bùu mok wèη yàwo sè'.

²⁰ Bwema am wèη, wèη cu ηgòtsərə bum, wèη kà co bweηke' sè tsərə wo tsərə. A ye-a bə mandzè nè ηgògù bup, wèη ye co bweηke' ntèη. Wèη tsərə bum co bùu sè wo gu laη. ²¹ Wo à còm nonjsə yà' ndzənə ηwàk Nwì duk dè, <<Mù nè cep bohòbùu am cùhù ηkùìη wèη sè ncèep lak awo zok;

Nə ye dè mù gu-a sè ve'nə,

Bùu am sè wèη nè kà mù sè yuk mali. Cèp yè'sə Tà Nwì.>>

²² Yà'sə sè nìtsè' dè, ηgòcèp rì ncèep lak sè bwìiη kà yà' rìgèə yusè yà' sè nì ηàaη Nwì bohòbùu sè wo ka Nwì dzəm. Ngòtsòho bum sè Nwì tsè' fa ηwè yi ye mvək nè nà' sè nì ηàaη Nwì bohòbùu sè wo dzəm Nwì. ²³ Wèη tsərə dè aco yà' ye va, nga bùu cos sè pwe' nè kə be'lə-a, ndàaηwè pwe' sè cep bə duk lak nè bwìη kà nà' yukgè-è? A duk-a dè wo sè cèp ve'nə bùu mok sè wo ka bum cos ηkùuη riη nè ye sè wo pegè wèη kə tseη wo nga wo sè cèep, wo nè kà bùu cos sè wèη dè ηgàa ηaη to à? ²⁴ A ye-a dè bùu yè'sə nè və nga wèη sè tsòho bum sè Nwì tsè' fa weη yà' yi fana

yà'a nə ɣu wo ɲɔ̀yə bɔp awo sè wo ɠùgè, wo riɲ yàwo sè' də wo bùu sè bɔp bə tu awo. Bum sè wo yuk sə pwe' nə sak wo sè'. ²⁵ Bum sè wo tsərə swihigè yà' pwe' nə yəəɲ bohòwo jəja. Wo nə bùu sə nze, nə kuksə Nwì, nə sə cep fis də, <<Nwì cu mvwe' yè'sə wenə wèɲ zìnə.>>

*Gù Bum Mɔ Cos Pwe'
Bə Mandzə Nə Kəkərə*

²⁶ Bwema am wèɲ, bum sè a sə cèp yè'sə pwe', aco a ləsə yà' vɛ'ɛ. A ye ɲga wèɲ vè mɔ cos ɲgòkùksə Nwì fana ndàaɲwè pwe' tse' ɲgòfùhɔ bə yuye sè yi nə ɠu. Mòok tse' ɲkì, mòk tse' yəyərè, mòk tse' yumok sè Nwì tsè' fa yi yà', mòk ye ye ɲgà cèp bə ncèep lak sè bwiiɲ kà rɛɛɲ gè, nə ye bwì ɲga'a ɲwè nè yi nə tsoho rɛɲsə yusè mòk nə cèp sə. Bum sè wèɲ ɠu yà' pwe', yà'a ye nsàp nè co yà' tesə cos nə. ²⁷ Wèɲ cu mɔ cos anə, bùu sè wo nə cep bə ncèep lak sè bwiiɲ kà yukgè sə, wo kà bwiiɲ ba kè te' àlɛ' càsè. Wo cu ɲgòcèep, mòok cep wes ye ɲkuɲ mòk lokok cep ye. Wo cèp wes fana ɲwè nəmòk ye tsoɲ nè ɲgòrɛɲsə fa bwiiɲ yusè wo cèp sə. ²⁸ A ye-a də ɲwè nè co yi rɛɲsə fa bwiiɲ yusè wo cèp sə bùè fana wo kà co bwiiɲ yuk cèp fis. Wo cep megu mok sə vèə wo bohòNwì. ²⁹ Bùu sè ɲgòtsòho bum sè Nwì tsè' wo yi kà ba kè te' sè' càsè. Wo nə cèp sè' mò'fis, mò'fis, fana bwiiɲ sə yu'rə mpoonɲ də yusè wo sə cèp sə kəkərè àlɛ. ³⁰ A ye-a ɲga ɲwè nəmòk sə tsoho bum sè Nwì a tsè' fa yi fana mòk duk mɔɲgorè anə də Nwì tsè' ko' fa yi yumok fo' ɲhà ànə fana wèɲ ɠu co ɲwè nè mantombi nə tɛɲsə, nə fa ɲwè

ànə mandzè, ³¹ fana aco wèŋ pwe' tse' mandzè
 ngòtsòho mò'fis mò'fis. Bwiŋ pwe' nə yə'rə jəŋ
 yumok fo', nə sə jaha lo bə zeŋ. ³² Nwè nə yi tse'
 nàaŋ sè ngòtsòho bum Nwi, tse' nàaŋ sè ngòdə
 yi nə cep ŋga'a bə sè də yi teŋsə ngòcèep sè'.
³³ A ve'nə bùusè Nwi nə yi a fa wo nàaŋ yà'sə,
 yi Nwi nə yi kà bum sè ngòye ke'cà nduk, nduk
 yè'e dzəmgè, yi dzəm ye fifi.

Mvè'nè yà' cu mu cos bùu Nwi pwe' ve'nə fana,
³⁴ a bohòbəba wèŋ ve'nə də wo kà cù mu cos cèp.
 Wo tse' ngòcu dədok mvəsè ŋwàk lùk Musi sə
 duk. Wo yuk bohòmbəbam. ³⁵ A ye-a ŋga wo
 tse' yumok ngòfek, wo fek ndum awo la'à, bùusè
 yà' sə yəəŋ co a marè'tu bohòŋwàŋwè ngòcèp
 fis ŋgì ye mu cos. ³⁶ Wèeŋ duk-a də ka zìnə yeŋ,
 wèŋ riŋ də nzak Nwi à ka bohòwèŋ yeto, nà'a
 nè kà bohòwèŋ sè' lè. ³⁷ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk
 duk də yi ŋgà tsòhòbum Nwi kènə də yi tse' nsàp
 ŋkərè mòk nè Yòŋsè Nwi fagè bwiŋ sè' yi àlè', yi
 nə rəeŋ də bum sè mù sə còm fa weŋ yè'e yusè
 Tà a duk ve'nə yi. ³⁸ Nwè nəmòok kà-a də a zìnə
 dzəm, wèŋ kà yi ye sè' dzəm fa.

³⁹ Ye də bwema am wèŋ, wèeŋ lap mandzè
 guguŋ ngòtsòho bum sè Nwi tsè' weŋ yà' yi. Kà
 də wèeŋ duk də bùu sè wo sə cèp ncèep sè bwiŋ
 kà yà' yukgè yà'a kà mok sə cep duk. ⁴⁰ Wèeŋ
 gu-a sè yà pwe', wèŋ gu lè bə mandzè nè yà'a ye
 bəboŋ nə ye fəfom.

15

*Wèeŋ Sə Tsərə
 Ntirè Nè Bəboŋ Nə*

¹ Bwema am wèŋ, mɔ tsok fe'lə fa weŋ Ntirè nè Bèboŋ nè mù ànə tsok to weŋ nə, ya wèŋ kà swì. Wèŋ ànə dzəm nà' laŋ, nə sə kotse' mali nə nà' cùk. ² A sè' zeŋ nè nà' sə luŋsə weŋ. Wèŋ sə kotse' mali Ntirè nè Bèboŋ nə cùk mvəsè mù à tsè' weŋ nà' sə à? Ka-a ve'nə yeŋ, ye də wèŋ ànə dzəm basə wà. ³ Bum sè mù ànə yə'rə weŋ yà'a, a bum sè Jisòs Krèst ànə tsok mɔ yi. Yu nè guŋuŋ nè mù ànə tsok fa weŋ nə də, Jisòs Krèst à kpɔ bùu bɔp avès mvè'nə ŋwàk Nwì à duk də yi nə kpɔ sə. ⁴ Wo à tuuŋ yi, yi lokok nùmbu nè tɛ' sè mvè'nə wo ànə com noŋsə ndzənə ŋwàk Nwì. ⁵ Mvè'nə yi ànə lokok mvwe' kpɔ, Pità à yə yi. Ghà mòk à ye ŋgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə wèŋ ye yi sè'. ⁶ Ghà mòk à ye sè' nè yi ànə yəŋ bohòbùu mok sè wo à sə yù yi. Bùu yè'sə à càsə bwìŋ ŋkù tàŋ laŋ sè wo à yə yi kè' mò'fis. Bùu sè wo à yə yi yè'sə, ma nè ghaŋ cu mali ŋwəm. ⁷ Mvèk mòk à ye Jem ye yi sè', ŋgàa ntum ye sə pwe' ye fe'lə yi sè'. ⁸ Mvèk nè yi à yəŋ lèsə, à ye mvè'nə yi ànə yəŋ bohòmù. Yi à yəŋ bohòmù nè mɔ yàm co mo nè wo à dzə yi ŋga ŋwè nəmòk ka riŋ də wo nə dzə mwe riŋ. ⁹ Mù ànə sə fa bùu Nwì ŋgə', ye də mù jə'rə càsə ŋgàa ntum Jisòs pwe' mù. Aco mù duk də mù ka yàm kèkɔrè co wo to mɔ də mɔ ŋgà ntum ye mòk yeŋ. ¹⁰ A gù bòvəm nè Nwì ŋkuŋ mù ye nsàp ŋwè nè mɔ ŋga'a ènə. Bòvəm ye nè yi à nì fa mɔ nə à ka wà maha. Mù duk ve'nə bùusè mù a fàk wùriŋ nə casə ŋgàa ntum mok sə pwe' mù. Yè'sə ka bə ŋàaŋ sè yàm yeŋ, bèbo ye nə à sə fàk ndzə ni'ì mù ànə yi. ¹¹ Ye də a ye-a sè mù

kè wo àlɛ', vès sɛ tsoho mègù ntirè nè mò'fis nɛ.
A sè' zeŋ nè wèŋ a dzəm nɛ.

Mamfenə Bə Nzak Lòkok Mvwe' Kpɛ

¹² Ntirè nè vès sɛ tsoho nɛ də Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ. Ye ŋga'a va ŋkuŋ mok mɔŋgorè wèŋ sɛ duk də, kaco ŋwè lokok mvwe' kpɛ yeŋ-ɛ?
¹³ A ye-a də kaco bwìŋ lokok mvwe' kpɛ yeŋ, ye də yà' sɛ nì də Jisòs à ka mvwe' kpɛ sè' lokok.
¹⁴ A ye-a də Jisòs à ka mvwe' kpɛ lokok fana ye də tsətsòhònè vès sɛ tsòho nɛ nà'a wà. Yà' ye sè' də mɔmvè'nè wèŋ sɛ də wèŋ sɛ naaŋ tu bohòJisòs sɛ yà'a wà. ¹⁵ Yà' ye sè' də vès sɛ cì' fa Nwì mvwès də yi à lòkoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpɛ, bùusè kaco yà' ye zìnə yeŋ ŋga bwìŋ kà-a mvwe' kpɛ lòkokgè na. ¹⁶ A ye-a vɛ'nə, ye də Krɛst à ka mvwe' kpɛ lokok. ¹⁷ A ye-a zìnə də Jisòs à ka mvwe' kpɛ lòkok fana ye də a ye-a ŋga wèŋ naaŋ tu bohòyi, yà' kà fàk tse'. Wèŋ cu mali gù yà'sə sənə bɔp awèŋ mvè'nè à ye. ¹⁸ Ye sè' də bùu sè' wo à dzəm bohòJisòs nɛ kpɛ lo yà'a, à bisə sè' wà. ¹⁹ A ye-a də yusè a sɛ naaŋ tu də Jisòs nɛ tesə ves bə zeŋ sɛ mègù bum sè sɛ nze fɛɛŋ, ye də bwìŋ koksə manziŋ bohòvès nɛ casə yà pwe'fo'.

²⁰ Zìnə nɛ də, Jisòs Krɛst a lòkok mvwe' kpɛ anə laŋ. Yà' sɛ nìtsè' yà'sə də bùu sè' wo à dzəm bohòJisòs nè lòkok mvwe' kpɛ sè'. ²¹ Kpɛu vègè bohòbwìŋ bùu yusè ŋwè nè mò'fis, Adəm, à gùu fana a sè' vɛ'nə də bwìŋ nɛ lokok mvwe' kpɛ bùu yusè ŋwè nè mò'fis, Krɛst, à gù sè'. ²² Yà' mègù sè' də bwìŋ kpugè njo nè wo ŋgwì bù

Adàm fana a sè' vε'nə də bwiiη nə lokok mvwe' kpu, nə tse' lùη sèmok bùusè wo à bùuη bùu Jisòs Krest. ²³ Nè fòpwe' nə tse' mvək nè nje zok. Jisòs a nitsè' to mandzè nə yi. Ghà nè yi bwì vèə, bùu ye wèeη nə lokok yàwo sè'. ²⁴ Yà'a nga'a ghà nè bum lèə. Mvək ànə dzèeη, Jisòs Krest nə jəη nàaη ηkəηkum pwe', nə təəη megu mok yi. Fana yi nə jəη yà', nə fa yà' bohòtè' ye Nwì. ²⁵ Yi nə jəη dzòho ηkum yi tètè kə dzeη ghà nè Nwii nə gu yi ghak bùu sè wo bèηgè yi pwe'fo'. ²⁶ Kpu ye sè' ηwè nè yi bèηgè Jisòs. Yu nè Jisòs nè gha' lèsə nə, a kpu. ²⁷ Nwàk Nwì duk də,

<<Nwì a jə bum pwe' nè pwe',

nə noηsə sə ηki'ì yi fana yi nəηtes kù mbwa.>>
A duk də yi nəηtes bum pwe' fana a riη də yi ka Nwì nəηtes, bùusè Nwì nòηsə bum yè'sə pwe' sə ηki'ì Krest yi. ²⁸ Ghà nè Nwii noηsə wes bum pwe' sə ηki'ì Jisòs Krest fana Jisòs nè yi mo Nwii nə noηsə ni' ye sə ηki'ì Nwì sè'. Yi nə gu vε'nə ya Nwii ye ηwè nè də ηwè nəmòok mok bùè.

²⁹ Weη bàptesəgè bùu mok mvwe' kuu bùu sè wo à kpu laη. A ye-a zìnə də bwiiη kà mvwe' kpu lòkokgè, wo sə bàptesə yiskok ηwè nəmòk mvwe' kuu mòk bùu yà? ³⁰ Ma nè njàvès, njo nè vèes gùgè fàak Nwì mvwe' sè co kpu ko ves fo' nùumbu lòoη, nə kà teηsəə yè'e bùu yà? ³¹ Mù mègù yàm ngà kpu nùumbu pwe', bwema am wèη na. Yà'sə mègù zìnə mvè'nè a sè' zìnə də mù sə kwa də wèeη bùu Jisòs Krest nè yi Tà àvès. ³² Nge' nè mù a yə mvwe' lak Efesòfeη a mègù co də mù sə lù ves nàamηgaη wèη. Mù a sə

gù-a yè'sə də ya bwiiŋ kwasə mɔ, ye də swe'e yàm sə ca yà? A ye-a də bwiiŋ nə kà mvwe' kpɔ kə lòkok bwèrɛ mù duk də vesuwèeŋ zu roŋ ni' mvèsè, bùusè a zòŋ a kpɔ lo yu avès. ³³ Kà də ɲwè nəmòok borə wɛŋ duk. Wèeŋ gi be'lə-a wɛŋ bùu sè bɔp wèŋ fana wo nə gɔ bɔpsə wɛŋ sè'. ³⁴ Wèeŋ jəŋ ɲkərə, nə kà bum ləm sə gù. Wèeŋ me'rə ɲgògù bɔp sè'. Gù co bùu mok cu mɔŋgorè wèŋ sè wo ka yumok bə ma nè Nwì riŋ lok. Mù sə cèp yè'sə də ya marè'tu ko wɛŋ.

Nsàp Ngùpni' Nè Fi

³⁵ Kàmòk aco ɲwè nəmòk fek də aco bwiiŋ lokok fe'lə mvwe' kpɔ sèmok yè'sə valɛ? Nə ye sè' də wo nə tse' yè'sə nsàp ɲgùpni' nè fòlɛ? ³⁶ Ləm a yè, wu bì-a ɲgwì yumòk, kaco nà' to ɲga nà' ka kpɔ yeŋ. ³⁷ Nwèè bì ɲgwii sè ɲga a ye-a sè gòm̀bì kè nzaŋ àlɛ' pwe'. Yi nə kà kàa sè bì. ³⁸ ɲgwii yà pwe' sè yà'a togèə, Nwii fagè yà' nsàp ni' nè yi dzəm də yi fa yà'. ³⁹ A mègù-a sè bum sè yà' tse' ndɔəm yè'e pwe' yà' ka nsàp njàp nè mò'fis tse'. Nè ɲwèè zok, nè nàm sè' zok, swiŋ ye sè' zok, nə ye də fuk sè' zok. ⁴⁰ Bum sè ma mɔbu bə sè sè nze sè' zəzok. Sè ma mɔbu fomgè zok, sè sè nze sè fom sè' zok. ⁴¹ Nùum togè zok, ɲwə sa sè' zok fana ɲkəŋkəŋ rɛeŋ sè' zok. Nə ye sè' də ɲkəŋkəŋ sè kà pwe' yəyərə rɛŋgè. ⁴² Ni' bwiiŋ nè ye sè' vɛ'nə ghà nè wo lokok mvwe' kpɔ. Wo à tuuŋ ni' nè nà'a bìgèə, nà'a lokok, nà' ye mok ni' nè nà'a nə kà mok bì yuk. ⁴³ Wo tuuŋ nà' ɲga nà' tse' nsəsè nèbɔp nə ye jì ɲàŋ. Nà'a lokok, nà' tse' nsəsè nè bə bòoŋ Nwì, nə tse' ɲàŋ. ⁴⁴ Wo

tuuŋ nà', ŋga nà'a ŋgùpni' nè sə nze feŋ. Nà'a lòkok, ŋga nà'a mok nsàp ni' nè ma mɔbu. A ye-a də ni' mòok yo nè nà'a kəkurè ŋgòye sə nze feŋ fana ye də ni' mòok sè' yo nè nà'a kəkurè ŋgòye mɔbu anə sè'. ⁴⁵ Yà'a mɔmvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì ve'nə də, <<Adàm nè mantombi ànə kè ye ŋwɔm. Adàm nè ba, Krɛst, nè yi lèsə yi nə, à kè ye ye yòŋsè nè ŋgà gù bwìŋ ŋgòye ŋwɔm.>> ⁴⁶ A yə də à vè to mantombi ni' nè nà'a kəkurè ŋgòye sə nze feŋ nè ŋkuŋ nè yi kəkurè ŋgòye mɔbu nè və. Nè yi kəkurè ŋgòye mɔbu nè a vè ye maŋkwèŋ.

⁴⁷ Wo à gù Adàm nè mantombi nè ye bə ncàk sə nze feŋ, nè maŋkwèŋ nè à tsooŋ ye mɔbu. ⁴⁸ Adàm nè mantombi nè sə nitsè' mvè'nè nsàp bù nè sə nze cu. Nè maŋkwèŋ nè sə niŋtsok ye mvəsè nsàp bù nè ma mɔbu cu sè'. ⁴⁹ Vesùwèŋ sè a tse' ŋga'a nsəsəə ŋwè nè Nwì ànə gù bə ncàk yè'sə nè ye ntsə'mòk co ŋwè nè yi à tsə ye ma mɔbu nà'a.

⁵⁰ Bwema am wèŋ, yusè mù ànə sə cèp sə pwe'fo' də ve'. Kaco ŋgùpni' nè nà'a nja njàp bə ndɔəm nè'e ye kəkurè ŋgòkè cu mvwe' sè Nwì cu ŋkum fo' yi yeŋ. Kaco yusè yà' a lègèə kə tse' yusè yà'a kà lègè yeŋ.

⁵¹ Yèè, mɔ tsok fa weŋ yumok sè yà'a səswihi. Vesùwèŋ nè kà pwe'fo' kpɔ wes, vesùwèŋ nè kupsə wes pwe'. ⁵² Yà'a nè ye mègù vak co ŋwè cap lis ŋga mè tè. Mvək nè kè lèə, ŋga ndoŋ ceep fana bùɔ sè wo à kpɔ laŋ nè lokok to ntòwo bə nsàp ni' nè nà'a nè kà mok kpɔ yuk. Nà'a ŋga'a ghà nè a nè kupsə yàvès sè'. ⁵³ Busè ni' avès sè

yà'a kpu bupgè yè'e nè bùuη tsonη nsàp nè kaco
yà' kpu bup fe'lə mok yeη. ⁵⁴ Ghà nè bwiiη kupse
mè ve'nə fana yusè wo à còm ndzənə ηwàk Nwì
yà'a nə bùuη və zìnə də,

<<Wo gha' kpu, nə mi bisə yi co wo mì beη ηkpu
piip.

⁵⁵ Ho' kpu, ghak fe'lə-ε bwiiη sèmok è.

Ho' kpu, nzè yònə wu tagè bwiiη bə zeη nə ηga'a
fò?>>

⁵⁶ Kpu tagè bwiiη bə nzè ye bùu gù bup. Bup
jəgè ηàaη ye bohòlùuk Nwì. ⁵⁷ A ye-a sè' ve'nə,
fana a kwasə Nwì, yi nè yi a fa ves ηàη bohòTà
Jisòs Krèst ηgòghak kpu bə zeη. ⁵⁸ Nè wèη rì də
bum yè'sə ve'nə fana wèeη təeη gugəη, nə kà sə
tsòhò. Wèeη gu fàha Tà nùumbu pwe' bə ntuum
awèη lòoη, bùusè wèη rì də fàha sè wèη sə gù
fa Tà sə kà wà cà, bwema am wèη na.

16

Mandzè Nè NgòFùhu Fəfa

¹ Mù də mu cep ηga'a bə nzak mbàam sè wo
nə tesə bùu Nwì sè mvwe' nzeηgòJùdiyà bə zeη
yà'a. Wèη tse' ηgògù yusè mù ànə tsok fa bùu
cos mvwe' lak Gàlesiyà ηgògù yà'a. ² Yusè də
nùumbu Sondè pwe' ndàaηwè pwe' nə sə cokfis
noηsə mbàam mok. Ngà ghàak fa co ηgà ghàk,
ηgà jìη fa sè' co ηgà jìη. Wèeη loksə yà' ve'nə,
ya mu vəə, ηga wèη benə wes yà' laη. ³ Mu kə
dzèeη, mù com fa bùu sè wèη dzəm də aco wo
lo sə wèη ηwàk ndzə bohò. Nə fa wo mbàam
sə ya wo jəη lo yà' Jòrosalèm mvwe' nze Jùdiyà

anə. ⁴ A ye-a nga bògha' co vesi wèŋ lo bəbɛ' fana vesiwèŋ lo sè ntɛŋ.

Pol Fùhu Gi Ye

⁵ Mɛ nə və ŋgòkə yə wɛŋ nga mù cà to ntòmɔwɛ' lak Màsìdoniyà ŋkuŋ. Mù duk vɛ'nə bùusè mù nə ca və ma mandzè Màsìdoniyà anə. ⁶ Kàmòk mù nə cum vesuwèŋ mweè səsap ntɛŋ. Kàmòk ŋwɛ mbùŋ yà'a pwe' nə ca nga mù cu vesuwèŋ. Yà'a mèe, wèŋ tɛsə mù ŋgòlòmali mantombi ma nè mù nə dzəm ŋgòlòo pwe'. ⁷ Mù ka dzəm də mù vèə, vesuwèŋ cepsə megu mɔtsè mù ca lo dzəm. Mù sə tsəm də a ye-a nga Tà fa-a ñàŋ, vesuwèŋ cum mvək səsap ntɛŋ. ⁸ Megu də mù nə cum mali mɔwɛ' lak Efesòfɛɛŋ tètè ñkàha Pentekòs kə dzeŋ ŋkuŋ mù və. ⁹ Bùusè mandzè a mùhu bohòmù wùriŋ ŋgòtsòho ntirè nè bəboŋ, fana bwiiŋ ñkùuŋ sè wo sə bɛŋ nà'.

¹⁰ A ye-a nga Timati kə tsèŋ wɛŋ, wèŋ gu yi co yi riŋ də wèŋ kwa də yi və bəboŋ. Mù duk vɛ'nə bùusè yi sə fàk mègù sè' bohòTà mvè'nè mù fàkgəə. ¹¹ Nwè nəmòok kà də yi kùk yi co mùmwenke' wà duk. Wèŋ tɛsə yi ŋgòlòmantombi bə gi ye nə bə fifi, ya yi kə tseŋ fe'lə mù fɛn. Mù sə kùk də yi nə kə wɛs fɛɛŋ bə krètèŋ mok yà'a bəbɛ'.

¹² A nga'a ma nè moma àvès Apolò. Mɛ cèpgè bohòyi səsə də yi kə kɛ' cepsə wɛŋ bə bwema mok yà'a wèŋ. Megu də ka sə ntɔù yi co yi lo nga'a yè'e ntòbɔuŋ. Ghà nè yi tse' mvək nə ntsə'mòk, yi nə lo li.

¹³ Wèeη kà ni' swì, fa ntum awèη bohòJisòs gũgũη. Wèeη ko ntum, nə kà wuə sə koksè. ¹⁴ Wèeη sə gu fàak awèη pwe' bə dzədzəm.

¹⁵ Wèη rì nzak Stifanà bə ndap ye pwe'-e laη, yà'a wo sè wo à bùuη to krètèη mvwe' lak Gris wo. Wo a fa ni' awo ηgògù fàk bohòbùu Nwì wèη. Bwema am wèη, mù lèη weη vɛ'ɛ wùriη, ¹⁶ də wèeη yuk bohònsàp bù ànə. Nə yuk bohòηwè nè yi sè ndà ηga yi sə fàk be'lə bə yà'wèη. ¹⁷ Mù kwa wùriη mvəsè Stifanà bə Fòtùnàtù nə ye Akayikù wèη a kè tsèη mɛ yè'e. Vesiwèeη cu, gu co mɛ cu vesùwèη. ¹⁸ Wo gùgè mɛ, mù sə kwa sè' mvè'nè wo gùgè weη wèη sə kwa yà'a. Vesùwèeη kotse' nsàap bùu sè co wo yè'sə bəboη.

Cəcpsə

¹⁹ Bùu cos sè mvwe' nzeηgòɛsiyà yà'a cəpsə weη pwe' bəboηni. Akwilà bə Prìsiliyà nə ye bùu sè wo nigè cos munda'à wo yà'a cəpsə weη pwe' mɛnə liη Tà Jisòs. ²⁰ Bwema sè wo cu fèη pwe'fo' cəpsə weη sè' bəboη. Wèeη ko wumsə gesə mòk bə mòk ndzə ηgùu, nə cəpsə wo bəboηni. ²¹ Còm yè'e mù bə bo am. Mùu Pol, mù cəpsə weη. ²² Nwè nè yi ka Tà dzəm, ηga yi ye-a sè ndà, ndòbɛ' yi. Tà àvès vè! ²³ Bèbo nè Tà Jisòs ye bohòwèη lònη. ²⁴ Mù dzəm weη pwe'fo', bùusè vesùwèη nə ye Jisòs Krɛest mvwe' mò'fis.

Nwàk Nwì Ma Rùk Nè Fi
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481